БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряат-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 131 (6566)
ИЮЛИИН 4
СУББОТО
1953 он

Сэн 20 мунгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Эб найрамдал бэхижүүлхэ, һэрэмжээ дээшэлүүлхэ!

Энэ оной июниин 17-до Берлиндэ тон жэгшүүритэ юумэн болоһон байгаа. Ушарынь, американска дай үүдхэгшэд ба Баруун Германидахи аденауэровскэ реваншистска этэгээдүүд Берлинэй демократическа секторэй хүдэлмэришэдые Германска Демократическа Республикын правительствода эсэргүү провокацида тухирхаяа һэдэһэн байнад. Теэд, реакциин энэ хорото түсэбынь буруу һүрөө. Дай үүдхэгшэ американска милитаристнуудай ба аденауэровскэ реваншистнуудай хуурмаг үгэдэ тон үсөөн тоото хүнүүд ороһон байгаа. Диилэнхи олон хүдэлмэришэд авантюрада хабаадалсахыень тэдээниие идхан үгэдөө оруулха һанаатай ерэһэн провокаторнуудые өөһэдынгөө предприятинууд дээрэһээ үлдэжэ намнаһан, ажалаа зогсоогоогүй, харин улам хүсэтэйгөөр үргэлжэлүүлһэн, фашистска провокаторнуудай бии болгоһон гуримгүй байдалые үгы хэхэдэ арадай засагай органуудта туһалалсаһан, Германиин социалистическэ единэ партида, Германска Демократическа Республикын правительствода үнэн сэхэ байһанаа мэдүүлһэн байнад.

Демократическэ хүсэнүүдэй һэрэмжэтэй байһанайнь ашаар, фашистска провокацида эсэргүү хатуу шанга хэмжээ абаһанайнь ашаар энэ тон аюулта ушарал саг соогоо усадхагдаһан байна. Үнэн дээрээ Европодохи эб найрамдал эндэ аршалан абтаһан байна.

Энэ муухай авантюрые американска империалистнууд ба тэдээнэй агентнууд үни удаанай бэлэдхэһэн байгаа. Тэд, демократическа сектортэ гуримгүй байдалай бии боложо эхилхэдэ, американска офицернүүдһээ заабари абаһан, тэдэгээр хүтэлэгдэһэн ба хүлһэлэгдэһэн провокаторнууд — элдэб зүһэнэй шаар шабхаруунууд Зүүн Берлиндэ ошожо, элдэб муухай аяг зан гаргаһан, фашистска лозунгнуудые хашхаралдажа ябаһан байна. Гадна, эгээл энэ үедэ американска радиоустановкатай машинанууд дээрэһээ, американска самолёдууд дээрэһээ демократическа засагта эсэргүү үгэнүүд ба листовконууд хэлэгдэжэ ба хаягдажа байгаа.

Реакциин харата муухай энэ забдалгые дараһанай һүүлээр Германска Демократическа Республикын хүдэлмэришэн анги ба бүхы ажалшад өөһэдынгөө олон тоото митингнүүд ба суглаанууд дээрээ түрэл правительстводаа, социалистическэ единэ партидаа үнэн сэхэ байһанаа, тэдээнэй хэмжээ-ябуулгануудые дэмжэжэ байһанаа мэдүүлнэ, дай үүдхэгшэдые, эб найрамдалай, демократиин дайсадые гутамшагай баганада түшүүлнэ. «Германска Демократическа Республикын правительство — ажалшадай правительство!» гэһэн лозунг доро республикын предприятинуудта суглаанууд мүнөөшье боложо үргэлжэлһөөр.

Немецкэ хүдэлмэришэд ба бүхы ажалшадтай хамта бүхы дэлхэйн прогрессивнэ хүн түрэлтэн американска шуһата империалистнуудай ба аденауэровскэ бузар бүлэгэй хэһэн авантюрые үзэн ядажа, тэрээндэ гүн гүнзэгыгөөр зэбүүрхэнэ, эб найрамдалай хэрэгые хамгаалагша немецкэ хүдэлмэришэдтэй һаналаа нэгэдэнги байһанаа мэдүүлнэ.

Манай орон доторшье хаана-хаанагүй ажалшадай митингнүүд ба суглаанууд боложо, тэдээн дээрэ советскэ арад хариин гүрэнэй хүлһэншэдэй харата муухай аашада протест мэдүүлһэн, эб найрамдалые хамгаалхын түлөө немецкэ арадай тэмсэлые халуунаар дэмжэжэ байһанаа мэдүүлһэн байна.

Мүнөө манай республикада ажалшадай митингнүүд ба суглаанууд боложо байна. Тэндэ бурят-монгол арад өөрынгөө зэбүүрхэлэй голосые бүхы советскэ арадай һанал бодолтой нэгэдүүлнэ.

Улан-Удэ, Гусиноозёрск, Кяхта, Городок, Бабушкин гэхэ мэтын городуудай предприятинуудай коллективүүд, Байгалай загаһашад, Заиграйн модошод — республикын ажалшад барандаа реакциин харата муухай хүсэнүүдтэ эсэргүүгээр тэмсэжэ байһан Германиин ажалшадай тэмсэлые халуунаар дэмжэжэ байһанаа нэгэн һаналаар мэдүүлнэд.

Республика дотор мүнөө боложо байгаа митингнүүд, суглаанууд дээрэ хүнүүд хэдэн зуу-мянгаараа, өөһэдынгөө һанажа ябаһан һанал бодолоо хэлэнэд. Тэдэ һанал бодолнуудай гол удха иимэ байха юм: һэрэмжээ дээшэлүүлхэ, эб найрамдалай түлөө арадуудай тэмсэлые улам шангадхаха гэһэн гол удхатай байна.

Бурят-Монголой ажалшадай һанал бодол уржадэр боложо үнгэрһэн, Улан-Удын Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой коллективэй митинг дээрэ баталан абтаһан резолюци дотор харуулагдана. Тэндэнь иигэжэ хэлэгдэнэ:

«Манай заводой коллектив Германиин ажалшадта гүнзэгы талархалтай байһанаа эдэ үдэрнүүдтэ мэдүүлнэ. Дай үүдхэгшэд ба тухирагшад, нэгэдэхээ һанаһан немецкэ арадай хуулита хүсэлые таһалдуулха хүсэлтэйшүүл, реваншистска үзэлые хүхэсэгшэд барандаа — Германиин бүхы ажалшадай талаһаа хатуу харюу абаха байһандань этигэнхэйбди.

Гадаадын хүлһэншэдэй авантюра буруу һүрөө. Германска Демократическа Республикын ажалшад өөрынгөө правительствода, Германиин социалистическэ единэ партида этигэн найдадаг, зэргэнүүдээ улам нигтаруулаа, фашистска һүйдхэлшэдэй провокационно ябуулгада эсэргүүсэн ажалай шэнэ дэбжэлтээр харюусаа.

Германска Демократическа Республикын хүдэлмэришэн анги ба бүхы ажалшад өөрынгөө правительствода үнэн сэхэ зандаа хойшодоошье үлэхэ гэжэ, фашистска һүйдхэлшэдэй провокационно аашада абтахагүй гэжэ, һэрэмжээ дээшэлүүлхэ, единэ, демократическа, эб найрамдалда дуратай Германиин түлөө, эб найрамдалай агуу ехэ хэрэгые хамгаалхын ба бэхижүүлхын түлөө тэмсэлээ шангадхаха гэжэ этигэнэбди...»

ПВЗ-гэйхидэй энэ мэдүүлгэ—бүхы бурят-монгол арадай мэдүүлгэ мүн.

Ленинско-сталинска национальна политикын бэелүүлэгдэһэнэй ашаар һалбаран мандаһан, интернационализмын үзэлөөр хүмүүжүүлэгдэһэн бурят-монгол арад хадаа немецкэ хүдэлмэришэд, ажалша интеллигенци ба таряашадта демократическа шэнэ засаг түрэеэ хамгаалхын түлөө тэмсэлдэ амжалта туйлахыень хүсэнэ, дайнай ба реакциин бузар булай хүсэнүүдтэй хайра гамгүй тэмсэгты, һэрэмжээ дээшэлүүлэгты, Германска Демократическа Республикын правительствые ба социалистическэ единэ партиие тойрон улам нигтаар жагсагты гэжэ захина, уряална.

Эб найрамдалай, демократиин ба социализмын хүсэнэй ургаха бүринь, реакциин хүсэн элдэб хоро шара, элдэб муухай аяг ааша гаргана. Тиимэһээ, бурят-монголой ажалшад өөһэдөөшье эб найрамдалай хэрэгые бэхижүүлхын түлөө эршэ зоригоо шангадхахабди гэжэ митингнүүд ба суглаанууд дээрээ нэгэн һаналаар мэдүүлнэ.

Н. Г. Чернышевскиин түрэһөөр 125 жэлэй ойдо зорюулагдаһан сесси

Ородой агуу ехэ революционер-демократ Н. Г. Чернышевскиин түрэһөөр 125 жэлэй ойдо зорюулагдаһан научна сесси июниин 30-да Москвада дүүрэбэ.

СССР-эй Наукануудай академиин гэшүүн-корреспондент М. Т. Иовчугай— «Н. Г. Чернышевскиин материалистическэ үзэл бодол—Марксын урда тээхи философиин дээдэ туйлалта мүн», түүхын наукануудай доктор М. В. Нечкинагай—«1859—1861 онуудта Россидахи революционно хүдэлөөн ба Н. Г. Чернышевский», экономическа наукануудай доктор Н. А. Саголовой—«Экономическа наукын хүгжэлтэдэ Н. Г. Чернышевскиин оруулалта» ба бусад темэнүүдээр элидхэлнүүд тус сесси дээрэ хэгдэбэ.

(ТАСС)

ТҮРЭЛ ОРОН ДОТОРНАЙ

Дээдэ һургуулинуудай заочнигуудай экзаменационно сесси

М. В. Ломоносовой нэрэмжэтэ гүрэнэй Московско университедтэ студентнүүд-заочнигуудай зунай экзаменационно сесси июлиин 1-дэ эхилбэ. Энээндэ 3500 гаран багшанар, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба хүдэлмэришэд, үйлэдбэри дээрэ һуралсагшад, багшын хүдэлмэридэ ябагшад хабаадаха юм. Ороной зүг бүхэнһөө ерэһэн заочнигууд 9 факультедүүдтэ ниитэ ба тусгаар дисциплинэнүүдээр лекцинүүдые шагнаха, лабораторинуудта болон һуралсалай кабинедүүдтэ хүдэлмэрилхэ, мүн тусгаар консультацинуудта МГУ-гэй профессорнүүд ба доцентнүүд хабаадалсаха байна.

Университедэй заочно отделенидэ абалгын экзаменууд дүүрэжэ байна. Университет хадаа болохоёо байгаа һуралсалай жэлдэ гол хүдэлмэриһөө таһарангүйгөөр һураха олон мянган шэнэ студентнүүдые абаха байна.

Мүн бусадшье заочно дээдэ һургуулинуудта һурагшадые олоор абажа байна. Тон томо ВУЗ-үүд—Бүхэсоюзна политехническэ заочно институдай нэгэдэхи курсда 4600, Бүхэсоюзна энергетическэ заочно институдта—3500, Бүхэсоюзна финансова заочно институдтэ—4 мянга шахуу студентнүүд абтаха байна.

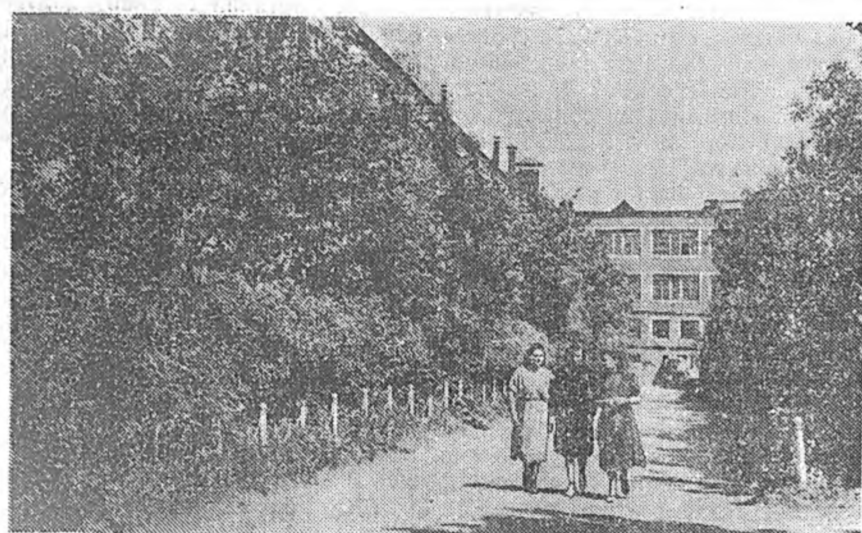
Москвагай бүхы заочно ВУЗ-үүд ба институдай заочно отделенинүүдтэ 40 мянга шахуу хүн абтаха юм.

(ТАСС).

В. В. Маяковскиин түрэһөөр 60 жэлэй ойдо

МАГАДАН, июлиин 1. (ТАСС). В. В. Маяковскиин түрэһөөр 60 жэлэй ойдо бэлэдхэл Колымагай һуурин газарнуудта болоно. Предприятинууд ба эмхи зургаануудта литературна ћечернүүд, уншагшадай конференцинүүд, элидхэлнүүд үнгэргэгдэнэ.

Среднеканска районой Нексикан тосхондо поэдэй ажабайдал ба литературна ажал-ябуулга тухай элидхэл хэһэн литературна вечер болоо, уранһайханай самодеятельностьдэ хабаадагшад тэрэнэй зохёолнуудые уншаа, выставкэ эмхидхэө.

Москва. «Калибр» гэжэ түрүү предприятиин коллектив заводойнгоо территориие үзэсхэлэн һайхан сад болгоо. 27 гектар талмай дээрэ 15 мянган набшаһата модон, 40 мянган бургааһан, 350 мянган сэсэг һуулгагдаа. Набшаһата модоной, бургааһанай ба сэсэгүүдэй тоо жэл ерэхэ бүри олошорно.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: заводой садай нэгэ аллей харагдана.
ТАСС-эй фотохронико.

Арадуудай хоорондохи эб найрамдалай ба хани харилсаанай түлөө

Июлиин 1-дэ, эхэнэрнүүдэй Бүхэдэлхэйн конгрессэй дүндэ зорюулагдаһан, столицын эхэнэр эдэбхитэдэй суглаан Москвада М. Горькиин нэрэмжэтэ Ногоон театрын культурын ба амаралтын паркда болобо. Энэ хадаа Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Московско городской комитедээр ба профессиональна союзуудай Московско городской соведээр зарлагдаһан байна.

Эхэнэрнүүдэй Бүхэдэлхэйн конгрессто хабаадаһан Индиин, Японии, Вьетнамай, Латинска Америкын оронуудай эхэнэрнүүдэй түлөөлэгшэдэй, тэрэшэлэн эб найрамдал хамгаалха японско комитедэй түрүүлэгшэ профессор Икуо Ояма гэгшын президиумдэ ерэхэдэ суглаагшад нэрьемэ альгаташалгаар угтаба.

КПСС-эй МГК-гэй секретарь В. А. Фурцева суглаа нээгээ.

Эхэнэрнүүдэй Бүхэдэлхэйн конгрессэй дүн тухай советскэ эхэнэрнүүдэй Антифашистска комитедэй түрүүлэгшэ Н. В. Попова элидхэл хэбэ.

Суглаанда хабаадагшад эхэнэрнүүдэй Бүхэдэлхэйн конгрессэй шиидхэбэринүүдые һайшааһан резолюци нэгэн дуугаар баталан абаа.

Эхэнэрнүүдэй Бүхэдэлхэйн конгрессэй дүнгүүдтэ зорюулагдаһан столицын эхэнэр эдэбхитэдэй суглаан хадаа арадуудай хоорондохи эб найрамдал ба хани харилсаае бэхижүүлхын түлөө тэмсэгшэ бүхы оронуудай эхэнэрнүүдтэй Советскэ Союзай эхэнэрнүүдэй нэгэн һаналтай ба хани барисаатай байһанай толотомо демонстраци харуулба.

***

Суглаанай һүүлдэ ССР Союзай Ехэ театрын, гүрэнэй эстрадын, Советскэ Армиин А. В. Александровай нэрэмжэтэ дуунай ба пляскын ансамблиин артистнуудай хабаадалгатай ехэ концерт болобо.

(ТАСС).

Түсэбһөө гадуур хахад миллион түхэриг нөөсэлбэ

МАРГАНЕЦ, (Днепропетровско область), (ТАСС). Максимовай нэрэмжэтэ руднигай горнягууд Днепр шадарай металлургануудта июлиин түсэбөөр түрүүшын хоёр эшелон руда мүнөөдэр эльгээгэ.

Үйлэдбэриингөө 7 һарын программые дүүргэһэн, рудник дээрээ түрүү № 27 шахтын коллектив ажалай гайхамшагта амжалта туйлаба.

Руднигта продукциин өөрын үные химдаруулхын түлөө тэмсэл амжалтатайгаар ябуулагдана. Руднигай бүхы забойщигууд нормоёо үлүүлэн дүүргэнэ. Ажалай бүтээсэ 8 процентээр дээшэлээ.

Бүлэг инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд шахтануудые бэхижүүлгын ашаг ехэтэй системэ дурадхаба, тэрэнэй ашаар малтан абтаһан рудагай мянган тонно бүридэ хоёр кубометрһээ үлүүтэй модон алмагдаха юм. Горнягууд жэлэй эхинһээ хойшо 300 мянган түхэригэй модо алмаба.

Руднигай горнягууд түсэбһөө гадуур 546 мянган түхэриг нөөсэлбэ.

Румынска арадай республикын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй дуунай ба пляскын ансамблиин концерт

Москвада ерэһэн Румынска арадай республикын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй дуунай ба пляскын ансамблиин түрүүшын концерт «Правдын» хүдэлмэрилэгшэдэй Культурын байшан дотор июниин 30-да болобо.

Ансамбль өөрынгөө концертые А. В. Александровай «Сталин тухай кантатаар» эхилбэ. Румынска композиторнуудай алдаршаһан зохёолнууд: Матей Сокорын—«Партиин туг доро», Стельян Динугэй—«Маршаар алхалалга», Ион Кирескугэй—«Эб найрамдал тухай дуун» ба бусад дуунууд, советскэ ба Хитадай дуунууд дуулагдаба. Румынска арадай плясканууд ехэ бэлиг шадабаритайгаар наадагдаа.

Румынска Арадай Республикын гүрэнэй шангай лауреат Стельян Дину ансамблие дирижировалба.

Румынска Арадай Республикаһаа СССР-тэ байгаа Посол Михай Даля, мүн Посольствын сотруднигууд концерт харалсаба.

Хүнүүд ансамблиин наадалгые халуунаар угтаба.

(ТАСС).

Хорин кубово алхалагша экскаватор

СВЕРДЛОВСК, июниин 30. (ТАСС). 20 кубическа метр багтааха улхууртай алхалагша экскаваторые Уралмашзаводто хабсаруулжа мүнөөдэр дүүргэбэ.

ТАСС-эй корреспонденттэй хөөрэлдэхэ зуураа, заводой главна конструкторай орлогшо Сталинска шангай лауреат В. Сатовский иигэжэ мэдээсэбэ:

—Шэнэ уникальна машиные байгуулга хадаа Советскэ хүндэ машина бүтээлгын хүгжэлтэдэ ехэ оруулалта болоно. Газар малтагша шэнэ агрегадай бүтээсэнь урдын машинануудтай сасуулхада 30 шахуу процентээр ехэ болоно.

20 кубово гигант нүүрһэнэй промышленностьда хүдэлмэрилхэ байна.

Миллионер шофер

Медвежьегорско автотранспортна конторын (Карело-финскэ ССР) шофер нүхэр Деребин автомашинаар миллион килеметр ябаа. Нүхэр Деребин 23 жэлэй саада тээ түрүүшынхээ руль барижа һуугаа һэн. Энэ үе соо тэрэнэй заһабарилга хэхэдээ, бензин ба резинэ гаргашалхадаа алмаһан мүнгөөрнь хэдэн шэнэ автомашина худалдан абажа болохо байна.

(ТАСС).

Манай бригадын дүй дүршэлһөө

(Хориин аймагай „Победа" колхозой барилгын бригадын бригадир И. И. Салтановтай хөөрэлдөөн)

Манай колхоздо барилгын саг үргэлжын бригада 1952 ондо эмхидхэгдээ һэн. Бригадын составта 31 хүн, тэрэ тоодо модошо ба түмэршэ дархашуул, пеэшэншэд, модо шэрэгшэд ба пилорамаар модо хюреэдэгшэд оролсоо. Колхозой правлени бригадын хүдэлмэриин түсэб зохёоһон, бригададамнай мори унаа болон бусад шухала хэрэгсэлнүүдые үгэһэн байна. Бригададамнай үйлэдбэриин нэгэ единицэ боложо, тэрэ гэһэнһээ хойшо мүнөө хүрэтэрөө нөөхил составаараа хүдэлмэрилжэ байнхай.

1952 ондо манай бригадада нилээд ехэ даабари үгтөө һэн. Энэньшье ойлгосотой. Юуб гэхэдэ, ниитымнай малай тоо толгой жэлһээ жэлдэ олошорно ха юм. Нёдондонойнгоо даабариие бидэнэр саг соогоо дүүргэжэ, хонинной ба шубуунай байрануудые баряа һэмди. Нэгэ жэлэй турша соо манай бригада нилээд ехэ дүй дүршэлтэй болоһон ба эмхидхэлэй талаар бэхижэһэн байха юм. Мүнөө манай бригада колхоздоо шухала хэрэгтэй барилгын хүдэлмэри хэжэ шадаха үйлэдбэриин хүсэн болонхой.

Мүнөө жэлдэ барилгын хүдэлмэриие бүри түргэнөөр ябуулнабди. Июниин 5-һаа июлиин 5 болотор соносхогдоһон барилгын стахановска һара соо бригадын гэшүүд улам эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ, барилгынгаа графигые уридлан гараа. Барилгын һарын түсэб соо хараалагдаһанда орходоо 2 үдэр урид тугалай байра барижа дүүргээбди. 400 кубометр модон бэлэдхэгдээ. Барилгын һара соо мүн хониной байра барижа дүүргэгдэхэ юм.

Өөһэдынгөө хүдэлмэриин дүй дүршэл тухай богонихоноор хэлэбэл, иимэ байна. Ажалай эмхидхэлгэдэ бидэнэр гол анхаралаа хандуулнабди. Бригадын гэшүүн бүхэнэй мэргэжэл шадабариие хараадаа абажа, хүдэлмэринүүд хубаарилагдана. Тиимэһээ модошо дархан, столяр гү, али пеэшэншэн ондоо хүдэлмэридэ, илангаяа хамһабариин хүдэлмэридэ яабашье табигдадаггүй. Тэрэнэй ашаар ажалай бүтээсэ ба өөһэд өөһэдынгөө участогай түлөө хүнүүдэй харюусалга дээшэлнэ.

Ямар нэгэн барилга хэхын тула сметын ба түсэбэй баталагдаһанай һүүлээр бригадын үйлэдбэриин зүблөө зарлажа, тэрэ барилгые яагаад һайнаар эмхидхэхэ, ябуулха тухай дэлгэрэнгыгээр хэлсэдэг байнабди. Эндэ мүн тус тус мэргэжэлэй бүлэг хүдэлмэришэдтэ наряд үгтэдэг юм. Ажалай дүнгүүд үдэр бүри гаргагдажа, бригадын гэшүүдтэ дуулгагдадаг байна. Хэрбээ бригадын нэгэ гэшүүнэй нормоёо дүүргээгүй байгаа һаань, тэрэнэй шалтагааниие элирүүлэн хэлэжэ үгэдэг ба тэрэ дутуугаа заһахадань туһалдагбди. Бэлэн болоһон байрануудые тусгаар комисси тушаан абадаг.

Байрануудые бариха газар олохо зуураа, энэ асуудалые аймагай хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй управлениин мэргэжэлтэдтэй зүбшэдэгбди. Һүүлээрнь хаана ямар байра бариха тухай правлениин заседани дээрэ эсэслэн шиидхэдэг байнабди. Байра бариха газар олоһоной һүүлээр барилгын модо болон бусад материал шэрэжэ эхилдэг ба тэдэнээ барилга хэхэдэ таарамжатайгаар буулгадагбди.

Барилга хэхэ зуураа техническэ гурим наринаар сахигдана. Барилгын хүдэлмэри баталагдаһан графигай ба типовой проектын ёһоор ябуулагдана. Нэгэ байра барихын тула хэды хүдэлмэришэн, хэды шэнээн материал хэрэглэгдэхэб, хэды ажалта үдэр гаргашалагдахаб гэжэ бүрин тоологдодог.

Манай бригадын барилгашад дүй дүршэл ехэтэй дархашуул юм. Тэдэнэр өөһэдынгөө хүдэлмэридэ творческо үүсхэлтэйгээр хандадаг, ямар модо хаанань табихада таарамжатайб, материал яагаад арьбалагдахаб гэжэ мэдэдэг. Бидэнэр мүн залуу дархашуулые һургаха хэрэгтэй байһаниие мартадаггүйбди. Тиимэһээ барилгын хүдэлмэридэ дуратай хүнүүдые хамһабариин хүдэлмэришэд болгон абадагбди. Хэрэгтэй болоо һаань, тэдэнэр хуушанай мастернуудые һэлгэхэ байна бшуу.

Барилгын бригадые ганса зунай үедэ эмхидхээд, үбэлдөө таряажархихада болохо гэжэ зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд буруу ойлгодог байна. Хэрбээ барилгын хүдэлмэриие һайнаар эмхидхээд, тэрээниие үргэн далайсатайгаар ябуулаа һаа, барилгын бригадада бүхэли жэл соо хэхэ юумэн олдохо. Үбэл хадаа барилгада бэлэдхэлэй эгээн харюусалгатай үе гээшэ. Үбэлэй турша соо барилгын модон ба материал элбэг ехээр бэлэдхэгдэжэ, хабар зундаа барилгые һаадгүйгөөр ябуулха арга боломжо байгуулагдаха ёһотой. Намар боломсоор манай бригадын дархашуул барандаа модо бэлэдхэлгэ ба хюреөдэлгэ дээрэ хүдэлмэриллэг. Мүн түмэршэ дархашуул ба столярнууд үбэлдөө хүдэлмэреэ болюулдаггүй. Тэдэнэр шэнээр баригдаха байрануудта хэрэгтэй үүдэнэй ба сонхын можонуудые, рамануудые болон бусад материалнуудые бэлэдхэдэг юм.

Ниитынгээ адуу малые типовой дулаан байрануудаар бидэнэр, хүдөөгэй барилгашадай бүрин хангаха байһамнай дамжаггүй.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Партийно-эмхидхэлэй ба политическэ хүдэлмэри һайжаруулха

Городок городой партийна конференци һаяхан болобо. КПСС-эй горкомой хүдэлмэри тухай тоосоото элидхэл партиин горкомой секретарь нүхэр **В. Н. Жеребко** хээ.

КПСС-эй XIX съездын шиидхэбэринүүдые хүтэлбэри болгон, городой партийна организаци тоосоото үе соо партидоторой хүдэлмэриие зарим тэды һайжаруулаа. Городой предприятинуудай ажалые һайнаар хүтэлбэрилдэг боложо байна. Ажахын асуудалнуудые шиидхэлгээр партийна эхин организацинуудай үүргэ нилээд дээшэлээ. Партийна эхин организацинууд партийна суглаануудые хаһа саг соонь идейнэ дээдэ хэмжээндэ үнгэргэдэг болоо. Партийна суглаанууд, горкомой бюрогой заседанинууд болон пленумүүд дээрэ партийно-эмхидхэлэй ба партийно-политическэ хүдэлмэриин, тэрэшэлэн городой ажахы болон культурые хүгжөөхэ шухала асуудалнуудые хэлсэдэг болообди. Предприятинуудай хүгжэлтын перспективнэ асуудалнуудые, гүрэнэй түсэб дүүргэлгын түлөө коммунистнуудай үүргые дээшэлүүлхэ тухай асуудалнуудые зүбшэн хэлсэдэг болообди гэжэ элидхэлшэ хэлээ.

Шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгэ дэлгэрүүлхэ талаар КПСС-эй XIX съездын шиидхэбэринүүдые үшөө һулаар дүүргэнэбди гэжэ элидхэлшэ ба конференци дээрэ үгэ хэлэгшэд тэмдэглэһэн байна. КПСС-эй горком партийна эхин организацинуудые үшөө һулаар хүтэлбэрилдэг, городой предприятинуудай ажалда партийна эхин организацинуудай үүргэ ба харюусалгые үшөө һулаар дээшэлүүлдэг байна. Партийна активай суглаанууд үсөөн үнгэргэгдэнэ. Тоосоото үе соо партийна активай суглаан оройдоо хоёр дахин үнгэргэгдөө. Партийна суглаанууд, пленумүүд болон партийна активай суглаанууд дээрэ коммунистнуудай тэмдэглэһэн алдуу дутуунууд үшөө удаанаар, хүсэд бэшээр зайсуулагдана. Зарим партийна организацинуудта шүүмжэлэлые хабшаха һэдэлгэнүүд гарадаг байгаа. Продснабай партийна организациин коммунистнууд хадаа начальник, КПСС-эй гэшүүн нүхэр Асановай муугаар хүдэлмэрилдэг тухай, шүүмжэлэлые хабшадаг тухайнь нэгэтэбэшэ шүүмжэлэл хэһэн, партиин горкомдо мэдээсэһэн байха юм. Гэхэ зуура партиин горкомой, тэрэнэй секретарь нүхэр Жеребкогой хамаагүйгөөр хандаһан дээрэһээ нүхэр Асанов мүнөө хүрэтэр ямаршье харюусалгада хабаадуулагдаагүй байһаар. Үйлэдбэриин участогай партгруппорг нүхэр Цыганков начальник нүхэр Поповой участогтаа муугаар хүдэлмэрилдэг тухай нэгэтэбэшэ мэдээсэһэн, предприяти болон партийна организациингаа хүтэлбэрилэгшэдые шүүмжэлһэн байха юм. Гэхэ зуура, тэрэнэй шүүмжэлхы ажаглалтануудые партиин горком дэмжээгүй. КПСС-эй обкомой бюрогой гаргаһан шиидхэбэринүүдые партиин горком болон партийна эхин организацинууд сэхэ удаанаар дүүргэнэ. КПСС-эй горкомой секретарьнууд нүхэд Жеребко, Паршков болон Кокорина гэгшэд предприятинуудта, партийна эхин организацинуудта үсөөн ябадаг, ниитэ-политическэ хүдэлмэри һайжаруулха, социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлхэ хэрэгтэнь партийна эхин организацинуудта бодото туһаламжа үзүүлдэггүй байна.

Партиин горком хадаа горкомой бюрогой болон пленумүүдэй шиидхэбэринүүдэй, тэрэшэлэн партийно-советскэ дээдэ органуудай тогтоолнуудай гүйсэдхэлые эмхидхэдэггүй, хинан шалгадаггүй байха юм. Заримдаа эмхидхэлэй бодото хүдэлмэри ябуулхын орондо партиин горком олон шиидхэбэринүүдые гаргадаг байна.

Партиин горком ба партийна эхин организацинууд партийна группануудые һулаар хүтэлбэрилнэ, тэдээндэ түшэглэнэгүй. Тиимэһээ партийна группануудынь муугаар хүдэлмэрилнэ. Олохон партийна организацинуудта нилээд олон коммунистнууд партийна даалгабари дүүргэдэггүй, партийна ажабайдалда эдэбхи багатайгаар хабаададаг байна. Ниитэ-политическэ ба культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри городой ажалшадай дунда үшөө һулаар табигданхай. Агиткооллективүүд хүн зоной дунда ойлгуулламжын хүдэлмэри дутамагаар ябуулна. Политическэ ба естественно-научна темэнүүдээр, илангаяа коммунистическэ мораль тухай асуудалнуудаар лекцинүүд үсөөн уншагдана.

Конференциин делегат нүхэр **Чебатарев** городской партийна организациин хүдэлмэриие бүхы талаһаань нүхэр Жеребко шэнжэлээгүй гэжэ шүүмжэлээ.

— Нүхэр Жеребко, горкомой бусад секретарьнууд, бюрогой гэшүүд партийна эхин организацинуудтай холбоо барисаа муутай, бидэндэ бодото туһаламжа үзүүлнэгүй. Партийна эхин организацинуудһаа эльгээгдэһэн протоколнуудые партиин горком шэнжэлнэгүй, — гэжэ нүхэр Чебатарев хэлээ.

— Партиин горкомой секретарьнууд болон хүдэлмэрилэгшэд партийна эхин организацинуудта үсөөн ябадаг, партийна суглаанууд дээрэ байдаггүй. Тоосоото үе соо манай партийна организацида 3 секретарь һэлгэгдээ. Тиимэһээ, ниитэ-политическэ, партидоторой хүдэлмэри һулаар ябуулагдана,—гэжэ делегат нүхэр **Цыбалов** хэлээ.

—Горкомой секретарьнууд, бюрогой гэшүүд партийна эхин организацинуудые халирхайгаар хүтэлбэрилнэ. Горкомой бюрогой шиидхэбэринүүдэй гүйсэдхэлые һулаар хинана. 1952 оной сентябриин 17-до манай партийна организациин тоосоон тухай партиин горком дэлгэрэнгы тогтоол абаһан байгаа. Теэд энэ шиидхэбэриинь 27 хоноһон хойно, октябриин 14-дэ бидэ абаһан байгаабди. Тэрэ тогтоолой зарим пунктнууд октябриин 14-һөө һураггүй урид дүүргэгдэхэ ёһотой байһан юм. Бидэнэр горкомой шиидхэбэринүүдые 15—20 хоноһон хойно абадаг байнабди. Горкомой секретарьнууд, хүдэлмэрилэгшэд предприяти болон партийна эхин организацинуудай хүдэлмэриие шэнжэлдэггүй—гэжэ нүхэр **Корянин** хэлэһэн байна.

Һурагшадые коммунистическээр хүмүүжүүлгэ тухай, предприятинуудые бодотоор хүтэлбэрилхын орондо элдэб захиралтануудай телефоноор үгтэдэг тухай, залуушуулай дунда культурно-гэгээрэлэй, физкультурна хүдэлмэриин муугаар табигдаһан тухай конференциин делегадууд нүхэд **Апрелков, Митрошин, Селиверстов, Михайлова, Асанов, Маслов, Попов** болон бусад хэлэһэн байна.

Тоосоото элидхэл тушаа конференци дэлгэрэнгы тогтоол гаргаа.

* * *

Горкомой нэгэдэхи пленум дээрэ КПСС-эй горкомой секретарьнуудаар нүхэд **Н. П. Воскресенский, А. А. Паршнов, М. В. Кокорина** гэгшэд һунгагдаа.

П. Хантаев.

Тэжээлэй база байгуулхын түлөө манай парторганизаци иигэжэ тэмсэнэ

Тэжээлэй бата бэхи база байгуулжа шадаа хадаа манай колхоз ниитынгээ малажалые дам саашадань хүгжөөхэ, ашаг үгэлгыень бүри ехэ болгожо шадаха байна. Энээниие малажал ехэтэй манай колхозой дүй дүршэл харуулна.

Юуб гэхэдэ, үбһэ тэжээлээр дутамаг дээрэһээ колхознай жэлһээ жэл бүхэндэ олохон адуу малаа гарзалуулдаг.

Теэд бүхы адуу малаа манай колхоз үбһэ тэжээлээр гүйсэд хангажа шадаха гү гэхэ болоо һаа, дүүрэн хангажа шадаха байна. Үбһэ тэжээлэй элбэг баян ургаса хуряажа абаха хамаг арга боломжо манда бии. Гэбэшье, эдэ арга боломжонуудаа гүйсэд ашаглажа шаданагүйбди. Имагтал энэ ушарһаа бүдүүн тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө нёдондо миил 30 процент дүүргэһэн байгаабди.

Энээнһээ урда жэлнүүдтэ манай колхозой правлени ба партийна организаци сабшалангуудаа ба бэлшээриингээ газарнуудые һайжаруулха хэрэгтэ ёһотой анхарал хандуулдаггүй байгаа. Энэ алдуугаа заһажа, ниитынгээ малажалда тэжээлэй бата бэхи база байгуулха талаар колхозой правлени, партийна организаци горьтойхон хүдэлмэри хээшье, хэжэшье байна.

Гүрэнэй түсэбэй ёһоор мүнөө жэлдэ бүдүүн тэжээл 2 дахин ехээр бэлэдхэхэ зэргэтэйбди. Энэ зорилгоёо заатагүй дүүргэхын тула манай партийна организаци тэжээлэй бата бэхи база байгуулха бодото хэмжээ-ябуулгануудые хараалаа. «Тэжээлэй бата бэхи база байгуулха талаар партийна организациин зорилго» гэһэн асуудал партийна суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ. Суглаан дээрэ үгэ хэлэһэн коммунистнууд тэжээлэй бата бэхи база байгуулха тухайда тодорхой дурадхалнуудые оруулһан, энэ талаар колхозой правлени ба партийна организациин алдуу дутуунуудые шүүмжэлһэн байна.

—Дүй дүршэл ехэтэй луговодуу Х. Доржиев, Б. Маслов гэгшэд даалгагдаһан участогуудайнгаа гектар бүриһөө 30—50 центнер үбһэ ургуулдаг байгаа. Теэд мүнөө тэдэнэр ондоо ажал хэжэ байна, —гэжэ племенной фермые даагша нүхэр Лодоев хэлээ һэн. Эдэ луговодуудые хамаатай ажалдань табиха, сабшалангай газарнуудые һайжаруулха хэрэгтэ хабаадуулха гэһэн эрилтэ тэрэ хэһэн байна. Партийна суглаан дээрэ коммунист нүхэр Лодоевой табиһан энэ асуудал тон зүб байба. Юуб гэхэдэ, Доржиев гээшэ племенной № 1 фермын луговод байхадаа 100 гектар газар дээрэһээ га бүриин 50 центнер ургаса хуряадаг һэн.

—Энэл участогай га бүриһөө үнгэрэгшэ жэлдэ фермые даагша нүхэр Будаев миил 10 центнер үбһэ сабшажа абаа. Энэ хадаа сабшалан һайжаруулха ямаршье хэмжээ нүхэр Будаевай абаагүй байһые гэршэлнэ,—гэжэ 60 наһатай нүхэр Сундаров мэдүүлбэ.

Энэ асуудалые партийна суглаан дээрэ бүхы талаһаань зүбшэн хэлсэһэнэйнгээ һүүлээр тодорхой хэмжээнүүдые хараалһан байнабди. Сабшалан һайжаруулха, ямар хүдэлмэри хэзээ хэхэ, тэрэнэй түлөө хэнэй харюусаха байһые тодорхойлнобди. Энэ хадаа сабшалан дээрэ хэгдэхэ хүдэлмэридэ эзэн бусаар хандаха ябадалые усадхаһан, луговодуудай харюусалгые дээшэлүүлһэн байха юм. Гадна, гүйсэдхэлые хинан шалгаха хэрэгые хүнгэдхэһэн байна.

Үнгэрэгшэ хабарай үедэ колхозой правлени ба партийна организаци сабшалан һайжаруулхын тулада ехэ хүдэлмэри ябуулаа. Сабшалан дээрэ 28 мянган тэргэ наг шэбхэ гаргагдаа. 1800 гектар сабшалангай газарые бог буртагһаа, шулуунһаа сэбэрлэгдээ. 700 шахуу гектар сабшалан уһалагдаа. Сабшалан һайжаруулха талаар хэдэн дахин воскресник үнгэргэгдөө. Уһалууриин канавануд сэбэрлэгдэһэн байна. Тиигэжэ сабшалан һайжаруулха талаар горьтой хүдэлмэри хэжэ манай колхознигууд республикынгаа 30 жэлэй ойе угтаһан байна. Мүнөө 40 шахуу луговодууд сабшалан һайжаруулха хүдэлмэридөө гэдэргээ табигданхай. Луговодууд Масанов, Доржиев, Цыдыпов ба бусад даалгагдаһан участогуудаа уһалжа байна.

Агитаторнуудай семинар үнгэргэжэ, тэжээлэй бата бэхи база байгуулха талаар агитаторнуудай зорилго гэһэн асуудал тэрээн дээрэ зүбшэн хэлсэһэн байнабди.

Тэжээлэй бата бэхи база байгуулжа шадахабди. Тиигээд байхадаа малажал хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбые бүхы түрэлэй малаар дүүргэхэ арга боломжотой болохобди.

Энэ зорилгые дүүргэхын тулада колхозой правлени ба партийна организаци бүхы хэмжээнүүдые абажа байна.

Б. Цыренов, Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой парторганизациин секретарь.

Политическэ хүдэлмэри яахадаа һулаар табигданхайб?

Байкало-Кударын аймагай Жданович нэрэмжэтэ колхозой партийна суглаанууд хаа яа болобошье һаа, тэдэнь ехэнхидээ бэлэдхэл муутайгаар үнгэргэгдэнэ. Энэ ушарһаа партийна суглаан дээрэ табигдаһан асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгэдэ олонхи коммунистнуудынь эдэбхи багатайгаар хандана. 11 коммунистнуудайнь оройдоол 3—4-ниинь лэ үгэ хэлэдэг юм. Бүхэли жэл соо партийна суглаан дээрээ нэгэшье үгэ хэлэдэггүй коммунистнууд эндэ бии.

Тус парторганизациин хүдэлмэриндэ үнөө нэгэ дутагдал юуб гэхэдэ, партийна хүдэлмэрии, колхозойнгоо ажабайдалай шухала шухала асуудалнуудые парторганизаци өөрынгөө үүсхэлээр партийна суглаан дээрээ табинагүй шахуу. Харин партийна суглаанууд дээрэнь ехэнхидээ партиин айкомой бюрогой ба пленумүүдэй шиидхэбэринүүд зүбшэн хэлсэгдэдэг.

Партийна суглаан дээрээ баталан абаһан шиидхэбэринүүд олонхи ушарта дүүргэгдэнэгүй. Колхозойнгоо ажахын перспективнэ асуудалнуудые шиидхэхэ хэрэгтэ партийна организаци ёһотой анхарал хандуулнагүй.

Тус колхоздо тэжээл бэлэдхэлэй саг үргэлжын бригада мүнөө хүрэтэр эмхидхэгдээгүй.

Сабшалангайнгаа ба бэлшээриин газарнуудые һайжаруулха хүдэлмэри огто мартагдашанхай, малай харууһалга муу. Имагтал энэ ушарһаа эндэ 80 гаран толгой мал энэ жэлдэ гарзалһан байна.

Партийна организаци социалистическэ мүрысөө хангалтагүйгөөр хүтэлбэрилнэ, колхознигуудайнгаа дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри һулаар ябуулна.

Олонхи агитаторнуудынь, колхознигуудай дунда агитационно-ниитын хүдэлмэри ябуулнагүй.

Р. Чимитдоржиева.

Байша оной апрель һара соо Мухаршэбэрэй аймагта шэнэ инкубаторна станци ашаглалгада оруулагдаа. Хоёр һарын турша соо энэ станци колхозуудта тахяагай, галуунай, нугаһанай 40 мянга гаран дальбараануудые, мүн ажалшадта 10 мянга шахуу дальбараануудые худалдаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: оператор Н. Карлова үндэгэнүүдые шалгажа байна.

З. Веснинагай фото.

Олон үхибүүдтэй эхэнүүд шагнагдаба

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиум болбол СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1944 оной августын 18-най Указай үндэһөөр олон хүүгэдтэй бүлэг эхэнүүдые «Эхын алдар» гэжэ орденуудаар ба «Эхын медаль» гэжэ медальнуудаар СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй үмэнэһөө шагнаба.

Шагнагдагшадай дунда Мухаршэбэрэй аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн А. У. Калашникова, Прибайкальска аймагай Югово гэжэ тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр З. М. Мартынова, Баргажанай аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн Б. О. Балаганова, мүн энэ аймагай Ёлкино тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр А. С. Вылкова, Курумканай аймагай Подыкат гэжэ нютагай гэрэй эзэн эхэнэр Е. Д. Дмитриева, тус аймагай Могойто тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр А. И. Кузнецова, Хориин аймагай Хандагай тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр А. М. Устинова гэгшэд бии. Тэдэнэр 9 үхибүүдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэнэйнгээ түлөө «Эхын Алдар» гэжэ нэгэдэхи шатын орденоор шагнагдаба.

8 үхибүүдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэнэйнгээ түлөө «Эхын алдар» гэжэ хоёрдохи шатын орденоор шагнагдаа. Тэдэнэй тоодо Түнхэнэй аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн А. В. Алкова, Хориин аймагай Хасууртай тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр А. Т. Максимова, Бичурын аймагай «Заря коммунизма» колхозой гэшүүн А. Т. Бурцева болон бусад оролсоно.

7 үхибүүдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэнэйнгээ түлөө «Эхын алдар» гэжэ 3-дахи шатын орденоор 22 хүн, «Эхын медаль» гэжэ 1-дэхи шатын медаляар 46 эхэнүүд, «Эхын медаль» гэжэ 2-дохи шатын медаляар 54 эхэнүүд шагнагдаһан байна.

Ерэхэ жэлэй түсэбөөр

Иволгын аймагай колхозууд энэ жэлдэ гүрэндэ үндэгэ тушаалгые ехэ эмхитэйгээр үнгэргэжэ байна. Июниин 25-най байдалаар «8-ое Марта», «Коммунизм», «Осоавиахим» колхозууд үндэгэ тушааха даалгабаряа аймаг соогоо баранһаа урид дүүргэбэ.

Мүнөө эдэ колхозууд ерэхэ жэлэй түсэбөөр үндэгэ тушаажа байна.

С. Сагадаров.

Шэнэ номууд

Книготоргын Улан-Удын центральна магазинда шэнэ номууд абтаба. Тэрэнэй тоодо:

Болгарида хүдөө ажахые социалистическээр шэнэдхэн байгуулга гэжэ брошюра. 16 түхэриг сэнтэй.

С. Улуг—Зода.—Шэнэдхэгдэһэн газар-нютаг. 30 мянга хэһэг тиражтай, 6 түх. 20 мүнгэ сэнтэй.

Ю. И. Черемовский. — Трактористын һанамжа. 100 мянга хэһэг тиражтай, 5 түх. 65 мүн. сэнтэй.

В. М. Марков, М. К. Хаев. — Овощь тарилга. 50 мянган хэһэг тиражтай, 13 түх. сэнтэй.

З. Г. Белосельская, А. Д. Сильверстов. — Сэсэг болон ургамалнуудай хоротон ба үбшэн. 25 мянга хэһэг тиражтай, 4 түх. 70 мүн. сэнтэй.

Дай үүдхэгшэдэй хорото аашануудта эрид шангаар эсэргүүсэжэ байгаа немецкэ арадай тэмсэлые советскэ хүнүүд дэмжэнэ

Шахтёрнуудай үгэ

Галуута-Нуурай рудоуправлениин № 5 шахтын шахтёрнууд забойдо орохынгоо урда тээ митингдэ сугларжа, партийна организациин секретарь нүхэр Захаренко Берлиндэ фашистнуудай хэһэн хорото муухай провокаци тухай мэдээсэбэ. Тэрэнэй һүүлээр шахтёр нүхэр Башуров үгэ абаад, иигэжэ хэлэбэ:

— Фашистска һүйдхэлшэд демократическа Германиин амгалан ажабайдалда һаад ушаруулхые оролдоо. Теэд энэ һэдэлгэнь буруу һүрэбэ. Бидэнэр, советскэ хүнүүд бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэнтэй хамтадаа «Демократическа Германиһаа гараа зайсуулагты!» гэжэ хэлэнэбди. Энэ фашистска провокаци хадаа бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай түлөө тэмсэгшэдые һэргэлэн байгты гэжэ һануулна. Би, манай түрүү шахтёрнууд шэнги, үйлэдбэриингөө даалгабариие үдэр бүри үлүүлэн дүүргэжэ, эб найрамдалые бэхижүүлхэ хэрэгтэ өөрынгөө хубитые оруулха уялга абанаб.

Нүүрһэ малтагша нүхэр Скуратов удаань иигэжэ хэлэһэн байна:

— Зоргоороо оноһон фашистска зэрлигүүд демократическа лагериин хүсэтэйе мэдэхэдээ хороо бусалжа, элдэбээр аашалхые забдана. Теэд тэдэнэй провокацинуудһаа бидэнэ айнагүйбди. Эб найрамдалай хүсэ хэмгүй ехэ. Эдэ хүсые манай советскэ арад стахановска ажалаараа бэхижүүлнэ. Манайшье коллективэйхид американска миллитаристнуудай аашануудта эрид протест мэдүүлэн, стахановска вахтада жагсаха байна.

Нүүрһэ малтагшад, горно мастернууд ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд трибунада хойно хойноһоо гаража, фашистска провокаторнуудта зэбүүрхэлээ мэдүүлбэ. Тус шахтынхид бэеэ даанхай, демократическа, нэгэдэмэл республикын түлөө, эб найрамдалай түлөө шэн зоригтойгоор тэмсэжэ байһан Германиин демократическа хүсэнүүдтэй һаналаа нэгэдэжэ байһанаа баталан абаһан резолюци соогоо мэдүүлбэ.

К. Иванов.

Фашистска һэдэлгэ буруу һүрэбэ

Берлинэй демократическа секторто фашистска һүйдхэлшэдэй хэһэн һэнгэргүй муухай провокаци тухай дуулахадаа Бурят-Монголой ажалшад тон ехээр дураа гутан тэрэниие буруушааба.

Улан-Удын мяха-консервын комбинадта олон зоной хабаадалгатай митинг һаяхан болобо. Комбинадай партийна организациин секретарь нүхэр Артемовэй мэдээсэлые суглараашад тон ехэ анхаралтайгаар шагнаһан байна. Удаа тээнь колбасна цехын стахановец нүхэр Кузнецов үгэ хэлэхэдээ иигэжэ мэдүүлбэ:

— Аденауэрэй шайкын фашистска хүлһэншэдэй хэһэн харатай муухай авантюра советскэ хүнүүд — бидэнэй дурые тон ехээр гутаана. Американска империалистнуудта бэеэ худалдаһан фашистнууд Германска Демократическа Республикын арадуудай амгалан байдалые эбдэхэ гэжэ һэдэһэн байха юм.

Теэд фашистска һэдэлгэ буруу һүрэбэ. Мүн энээнһээ хойшодоошье иимэ һэдэлгэнүүд буруу һүржэл байха. Юундэб гэхэдэ, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай түлөө тэмсэл мүнөө сагай эгээн хүсэ ехэтэ хүдэлөөн мүн болоно.

Германиин ажалшадта хандаха зуураа, таанар эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ һэрэмжэтэй байгты гэжэ хэлэнэбди.

Консервын заводой комсомольско-залуушуулай бригадын бригадир Нина Мудрова иигэжэ хэлэбэ:

— Манай арад зон эб найрамдалай хэрэгые шэн зоригтойгоор бэхижүүлнэ. Бидэнэртэй хамта арадай демократиин оронуудай ажалшад болон демократическа Германиин арадууд эб найрамдалай түлөө тэмсэжэ байна. Фашизмын хархис хара хүсэнүүд эбтэй амгалан байдалые дахяад эбдэхэ һанаатай. Тэрэтнай хэзээдэшье бүтэхэгүй! —гэжэ бидэнэр американска миллиардернүүдэй хүлһэншэдтэ хэлэнэбди. Советскэ ороной залуушуул эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ хүсэ шадалаа эршэдхэн гаргаха болоно. Бидэнэр ажалайнгаа бүтээсые үдэрһөө үдэртэ дээшэлүүлжэ имагтал эрхим һайн шанартай продукци үгэжэ байхабди.

Фашистска провокациие буруушаажа хэлэһэн эдэнэй үгэнүүдые митинг дээрэ байгшад бүгэдөөрөө һайшаан дэмжэбэ.

Комбинадай коллектив Германска Демократическа Республикын хүдэлмэришэдтэ хандаһан бэшэг нэгэн дуугаар баталан абаба.

П. Петров.

„Улам һэрэмжэтэй байгты...“

Улан-Удын судна заһабарилгын заводой коллектив Берлиндэ фашистска хүлһэншэдэй хэһэн ааша тушаа гүнзэгыгөөр зэбүүрхэжэ байһан тухайгаа үсэгэлдэр болоһон суглаан дээрээ мэдүүлбэ.

Партийна организациин секретарь нүхэр Строганов тус суглаан дээрэ иигэжэ хэлээ:

—Американска империалистнуудаар тухирагдаһан фашистска провокаторнууд хорото аашануудые гаргаба. Эдэнэр Германска арадай демократическа хүсэнүүдэй бэхижэжэ байһан ябадалһаа айжа, Германска Демократическа Республикада хороо хүргэхые оролдоно. Теэд тэдэнэй жэрхэмшэг муухай түсэбүүд буруу һүрэбэ, энээнһээ хойшодоошье буруу һүрэжэ байхал.

Удаань энэ суглаан дээрэ үгэ хэлэһэн слесарь стахановец нүхэр Исаев иигэжэ мэдүүлбэ:

— Бидэнэр, Улан-Удын судна заһабарилгын заводой хүдэлмэришэд өөһэдынгөө эсэргүүсэлэй голосые эб найрамдалда дуратай бүхы арадуудай, һайн седьхэлтэ бүхы хүнүүдэй эсэргүүсэлэй голостой нэгэдүүлнэбди. Бидэнэр, советскэ хүнүүд эб найрамдалай хэрэгые бэхижүүлхын тулада бүхы хүсэ шадалаа зорюулхабди. Эб найрамдалай хэрэг бата найдамтай гарта байна гэжэ мэдэнэбди. Германиин Социалистическэ Единэ Партиие тойрон бүри нигтаар жагсагты, улам һэрэмжэтэй байгты, харатай муухай провокаторнуудые хайрагамгүйгөөр элишэлэгты! гэжэ Германска Демократическа Республикын патриодуудые уряалнабди.

Германска хүдэлмэришэн ангитай, бүхы дэлхэйн ажалшадтай һаналаа нэгэдүүлжэ байһанаа энэ суглаанда хабаадагшад нэгэн һаналаар баталһан резолюци соогоо мэдүүлээ.

П. Дашипылон.

„БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭНДЭ“ БЭШЭҺЭНЭЙ ҺҮҮЛЭЭР

„Библиотекэнүүдэй хүдэлмэридэ анхарал ехээр хандуулха“

Иимэ гаршагтайгаар манай газетэдэ толилогдоһон бэшэг соо Кяхтын аймагай Энгельсын нэрэмжэтэ колхозой библиотекарь нүхэр Ганжурова ажалдаа хойрогоор хандана, уншагшадай конференци эмхидхэнэгүй гэжэ хэлэгдэһэн байгаа.

Манай редакцида Кяхтын аймсоведэй гүйсэдкомой культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин таһагай мэдээсэһэнэй ёһоор, бэшэг соо заагдаһан баримтанууд зүб байжа, тус дутагдалнуудые усадхаха талаар зохихо хэмжээ абтаба. Библиотекынгээ хүдэлмэриие саашадаа һайжаруулха тушаа библиотекарь нүхэр Ганжуровада һануулга хэгдэбэ.

„Наймаа найман хүлтэй“

Манай газетын июниин 6-ай номерто иимэ гаршагтайгаар толилогдоһон фельетон соо Зэдын аймагай Кагановичын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ Мурхозов хүдөө ажахын артелиин Устав эбдэнэ, ниитынгээ мал гарзада оруулна гэжэ хэлэгдэһэн юм.

Зэдын аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Дабаннай манай редакцида мэдээсэһэнэй ёһоор, фельетон соо заагдаһан баримтанууд булта тодоржо, гэмтэ нюурнуудые хуулиин харюусалгада хабаадуулхын тула тэдэнэй материал мүрдэлгын органуудта үгтэһэн бай-

Үбһэ сабшалгые үдэр бүри үргэдхэе

Сенокосилканууд ба гар хажууршадые сабшалгада олоор гаргаха

Һайнаар бэлэдхэе

Үбһэ хуряалгын бүхы машинануудые дүүрэн хүсөөрнь ашаглаһанһаа үбһэ хуряалгые амжалтатайгаар үнгэрэлгэ нилээд дулдыдаха байна. Тиимэһээ Байкало-Кударын аймагай олон колхозууд сенокосилканууд, морин тармуурнууд ба жэжэ зэр зэмсэгүүдые хаһа саг соонь заһабарилжа дүүргэв. Ойрын үдэрнүүдтэ энэ колхоз үбһэ сабшажа эхилхэнь.

Ждановай, XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхозууд үбһэ хуряалгын машина зэмсэгүүдые түргэнөөр ба һайнаар заһабарилжа дүүргэв. Эдэ колхозуудта бии байһан сенокосилканууд ба морин тармуурнууд бултадаа һайн шанартайгаар заһагдаһан байна. Мүн жэжэ зэр зэмсэгүүд бэлэдхэгдэв.

В. Непомнящих.

Үбһэндэ оробо

МУХАРШЭБЭР. (Телефоноор абтаба). Июлиин 1-дэ «Улаан Шулуутай» гэжэ колхоз үбһэ хуряалгада аймаг дотороо эгээн түрүүн оробо. Үбһэндэ гараһан 120 колхознигууд гараар сабшана. Мүн 6 тракторна сенокосилка хүдэлмэрилнэ. Эндэ 400 гектар уһалагдадаг сабшалан сабшагдажа байна. Тэндэһээ энэ колхоз хоёр дахин ургаса абаха түсэбтэй юм. Тиимэ зорилгоор түрүүшын сабшалгые хүдэлмэриин табан үдэр соо дүүргэхэ гэжэ шиидэнхэй. Мүнөө хэдэн арбаад га газар сабшагдаа.

Сабшалан дээрээ гарахынгаа урда тээ колхознигууд хамтын суглаа зарлажа, тэжээл бэлэдхэлэй үедэ хэгдэхэ хүдэлмэриингөө түсэб зүбшэн хэлсэһэн байгаа. Тиихэдээ бүхы бригаданууд хүдэлмэриин 17 үдэр соо үбһэеэ сабшажа дүүргэхэ гэһэн уялга абаһан байха юм.

Набшаһата тэжээл бэлэдхэлгээр «Улаан Шулуутай» колхоз аймаг дотороо түрүүлжэ ябана. Мүнөө мянга гаран центнер набша мүшэр бэлэдхэгдээ. Тэжээл бэлэдхэлэй бригадын гэшүүд набша мүшэр бэлэдхэлгэдэ эмхитэйгээр ажаллана.

Г. Васильев.

Набша мүшэр ехээр суглуулха

Курумканай аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо хамтын суглаан болоһон байна. Тэрээн дээрээ колхознигууд 28 центнер набшаһата тэжээл бэлэдхэхэ гэһэн уялга абаһан байха юм. Мүн дүтын Түнгэнэй долоон жэлэй һургуулиин һурагшад эндэ тэжээл бэлэдхэжэ, колхоздо туһална. Тэдэнэр бүлэг бүлэгүүд болон таһаржа, өөһэд хоорондоо социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлэн хүдэлмэрилжэ байнад. Колхознигууд ба һурагшад мүнөө нилээд ехэ набша мүшэр бэлэдхээ. Мүн Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз набшаһата тэжээл бэлэдхэхэ даалгабаряа һаяар дүүргэхэнь.

Гэхэтэй хамта, Калининай нэрэмжэтэ колхоздо нэгэшье центнер набшаһата тэжээл бэлэдхэгдээгүй байһаар. Энэ үнэтэ тэжээл бэлэдхэхэ хэрэгтэ колхозой правлени (түрүүлэгшэнь нүхэр П. Будаев) һаналаа табинагүй.

Б. Дармаев.

Машина зэмсэгүүдэй заһабарилга дары дүүргэхэ

Бичурын аймагай «Коммунизм» колхоз адуу малаар яһала олон юм. Үнгэрэгшэ жэлнүүдтэ үбһэ тэжээл багаар бэлэдхэгдэдэг байһан дээрэһээ хабар болохотой сасуу үбһэ тэжээлээр дутажа, энэ колхозой мал хэдэн зуугаадаараа үхэжэ эхилдэг һэн.

Теэд мүнөө үбһэ хуряалгада бэлэдхэлые шамдуулха сагай болоошье һаань, энэ колхозой үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ хэрэглэгдэхэ машина зэмсэгүүд мүнөө болотор заһагдаагүй, зарим нэгэниинь эндэ тэндэ сабшалан дээгүүр хэбтэһээр. Мүн аса, тармуур хэхэ модон эртээнһээ абтаагүй, мори унаагай тоног зэмсэгүүд заһагдаагүй байһаар.

Тус колхоздо луговодууд тон муугаар хүдэлмэрилнэ. Сабшалан һайжаруулгын хүдэлмэринүүд ябуулагдахаяа огто болишонхой. Наг шэбхэ үбэлдөө сабшалан дээрэ өөдтэй тараагдаагүй, шубуунай аргал, үнэһэн гэхэ мэтын үнэтэ үтэгжүүлгэнүүд сабшалан дээрэ оройдоо гаргагдаагүй байна.

Мүн посход мүнөө болотор үшөө баригдажа дүүргэгдээгүй, малай зарим гүүртэнүүд орой болотор сабшалан дээрэһээ гаргагдаагүй байгаа. Мүнөөшье сабшалан соогуур зарим морид, үглөөгүүр эртэ һаагдаһан зарим айлай үнеэд бэлшэжэ ябадаг зандаа.

Гадна, мүнөө эртын силос дараха ба набшаһата тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэри эмхидхэгдээгүй байһаар. Энээнэй урдашье жэлнүүдтэ арай шамай нэгэ бага силос дарахадаашье, набшаһата тэжээл бэлэдхэхэдээшье, тэрээнээ тус колхоз һайнаар хэрэглэдэггүй, харин ехэнхиинь гутаажархидаг һэн.

Мүнөө болотор үбһэ хуряалгада бэлэдхээгүй байһан ушар хадаа колхозой правлени, тэрэнэй түрүүлэгшэ нүхэр Цыбиковэй энэ хэрэгтэ һаналаа табяагүй дээрэһээ болоо.

Д. Улзытуев.

Малаа элбэг тэжээлээр, дулаан байраар хангахабди

Колхозно ниитын малажалые хүгжөөлгэ, тэрэнэй ашаг шэмые дээшэлүүлгэ хадаа малые элбэг ехэ тэжээлээр ба типовой дулаан байрануудаар хангажа шадаһанһаа дулдыдаха байна. Тиин ниитын малажал хүгжөөлгын ехэнүүд дутагдалнуудые энэ жэлдэ зайсуулхын тулада манай колхоздо эртэ хабарһаа хойшо ехэхэн хүдэлмэри ябуулагдана. Колхозоймнай барилгын бригада 300 гаран кубометр барилгын материал бэлэдхээд, апрель һараһаа 100 үхэрэй, 500 тахяагай байха типовой байрануудые шэнээр барижа эхилһэн юм. Мүнөө эдэ байранууд барилгын һара соо дүүргэгдэхэеэ байна.

Барилгын эдэ хүдэлмэринүүдые дүүргэхэтээ хамта 500 хониной байха типовой байрын барилга эхилхэбди. Тэрэшэлэн таряанай участогуудта эртээнһээ хушалтатай тогууд, сушилканууд баригдажа эхилхэ юм.

Манай колхозой модошо дархашуул Данзан Цырендоржиев, Мингас Пасхуддинов, Магбан Дансарунов, Даша Доржиев гэгшэд бүхөөр ба һайн шанартайгаар баридаг, эрхим ажалаараа бүхы колхознигуудта үльгэр жэшээ харуулдаг юм. Эдэ нүхэдэй урагшатай эрхим ажалаар урда жэлнүүдтэшье малай типовой һайн һайн байранууд баригдаһан байна.

Гадна, ниитын адуу малда элбэг дэлбэг тэжээл бэлэдхэхэ хэрэгтэ ехэхэн анхарал табигданхай. Манай колхоз аймаг соогоо эгээл ехэ малажалтай колхоз болоно. Нёдондо 3000 гаран гектар сабшалангай газарһаа оройдоо 9 мянган центнер гэхэ гү, гектар сабшаланһаа 3 центнер үбһэ хуряаһан байгаабди. Аяар энэ ехэ талмайһаа абтаһан миил 9 мянган центнер үбһэн малдамнай хаанашье хүрөөгүй һэн. Томо малнуудай олонхинь таряанай сагаан һолоомо эдижэ үбэлжэһэниие нюултагүй. Тамир шадал муутай болоһон малнай ашаг шэмэ тон багаар үгэһэн байгаа.

Үнгэрэгшэ жэлэй эдэ алдуунуудые дабтахагүйн түлөө мүнөө жэлдэ сабшалангай газарнууд дээрэ ехэхэн хүдэлмэри ябуулагдаһаншье, ябуулагдажашье байна. Колхозоймнай тэжээл бэлэдхэлэй бригадын гэшүүд сабшалангайнгаа бүхы талмайе шулуу бургааһанһаань сэбэрлэжэ дүүргэв. Нилээдгүй ехэхэн талмайн газар һайн шанартайгаар һубаг канавануудһаа уһалагдаа. Тэрэшэлэн сабшалангай нилээд ехэ талмайнууд шэбхэжүүлэгдээ. Колхозой МТФ-гэй эрхим һаалишад Долгоржап Шарапова, Цындэн Ганжурова, Янжима Доржиева ба бусад үдэр бүри хэдэн ашаа наг шэбхэ сабшалан дээрээ гаргажа тараадаг юм.

Колхозоймнай тэжээл бэлэдхэлэй бригадын 20 гаран гэшүүд (бригадирынь нүхэр Б. Шагжиев) энэ жэлдэ колхозойнгоо сабшалангай газар дээрэһээ дунда жэшээгээр гектар бүриин 15 центнерһээ доошо бэшэ ургаса хуряаха уялга абаһан юм. Мүнөө тэдэнэр уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр оролдожо байнад.

Үбһэ тэжээлһээ гадна, 600 гаран центнер набшаһата тэжээл бэлэдхэхэ зорилготойбди. Мүнөө набшаһата тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэри эхилэнхэй. Энэ хүдэлмэридэ нютагаймнай долоонжэлэй һургуулиин һурагшад ехэхэн туһаламжа хүргэнэ. Мүн 50 гаран тонно силос дараха байнабди. Мүнөө силосэй нүхэнүүд бэлэдхэгдээд байна.

Тэжээл бэлэдхэлые богонихон болзор соо, эрхим шанартайгаар дүүргэхын түлөө үбһэ хуряалгын машинанууд һайнаар заһабарилагданхай. Энэ жэлдэ манай колхоздо 19 морин сенокосилка хүдэлмэрилхэ юм. Тэрэшэлэн МТС колхоз хоёрой типовой договорой ёһоор Кяхтын МТС тракторна сенокосилкаараа 1000 шахуу гектарай үбһэ сабшажа, хуряажа үгэхэ уялгатай.

Элбэг ехэ тэжээл бэлэдхэжэ ба дулаан байрануудые барижа, үдэжэ байгаа адуу малаа улам олошоруулхын, ашаг шэмыень дээшэлүүлхын түлөө колхознигууд бүхы хүсэ шадалаа гаргаха байна.

Б. Доржиев, Кяхтын аймагай, Ехэ-Нугын сомоной Энгельсын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

Һанаа амар һууна

Закаменай аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Шагдуров) ниитынгээ малда элбэг ехэ тэжээл бэлэдхэхын ба типовой дулаан байрануудые барихын түлөө жэлһээ жэлдэ оролдодоггүй. Тэрээнэй эсэстэ олон малынь ехээр туража ба гарзалжа ондо ородог юм. Колхозой правлени ба партийна организаци энээниие һайн мэдэбэшье, урда жэлнүүдэйнгээ алдуу дутуунуудые дахин дабтажа, малай байрануудые барилгаар, үбһэ хуряалгада бэлэдхэлгээр эмхидхэлэй ямаршье хүдэлмэри хэнэгүй. Жэшээнь, сенокосилка, морин тармуур, аса, гар тармуур гэхэ мэтын машина зэмсэгүүд мүнөө хүрэтэрөө заһагдажа эхилэгдээгүй байһаар. Тэрэшэлэн мүнөө эртын силос дараха ба набшаһата тэжээл бэлэдхэхэ үе болонхой. Теэд тус колхоздо силосэ нүхэнүүд сэбэрлэгдээгүй, нэгэшье центнер набша мүшэр бэлэдхэгдээгүй байна. Гадна, мүнөө хүрэтэрөө зеленкоёо тарижа дүүргээдүй. Мүн тэжээл бэлэдхэлэй бригада эмхидхэгдээгүй.

Кировэй нэрэмжэтэ колхоз малай байра муутайшье һаа, энэ жэлэй эхинһээ хойшо нэгэшье байра барягүй, барихыешье оролдоогүй. Тэрээнһээ байтагай барилгын бригадашье эмхидхэгдээгүй байна. Барилгын һара соо юуншье хэгдээгүй.

Колхозойнгоо иимэ байдалтай байһые мэдэдэгшье һаа, хүтэлбэрилэгшэдэйнь нөөхил һанаа амар һуудагынь тон гайхалтай.

Д. Санжиев, Закаменай аймагай Шара-Азаргын зооветпунктын ветфельдшер.

ФЕЛЬЕТОН

Хүбэнтэй хүнжэлдэ шургашоо...

Закаменай аймагай Енгорбойн сомоной албатадай дунда хүбэнтэй хүнжэлдэ шургашоод, архи уужа, амаа зайлажа хэбтэдэг хүн бии болошоо. Энэмнай булган хүнжэл соо бууяжа, халюун хүнжэл соо хаяжа хэбтэдэг, үльгэрһөө абтаһан герой бэшэ, харин Кировэй нэрэмжэтэ колхозой зөөриие ходолжо, хармаан дүүрэтэр хабшуулжа ябатараа мэдэгдэхэ болоходоо мэгдүү түргэнөөр «үбшэнби» гээд хүбэнтэй хүнжэлдөө шургашаһан тохир хургата Рынчинов Даши Будаевич гээшэ. Счетовод Дашын хүнжэлдөөороһонһоо хойшо мүншье нилээд удаан саг үнгэрөө. Теэд энэ хүн тэрээнһээ мүнөө хүрэтэр гараагүй, гарахашье хэбэргүй.

Зай, тэрэшье тэрэ, тэхэшье ямаан. Энэ хүнэй ямар шалтагаанһаа хүнжэлдөө шургаһыень, тэрээнһээ юундэ гараха дурагүй байһыень элирүүлээд турщая. Үшөө 1953 оной февралиин 26 байгаа һэн. Энэ үдэр Енгорбойн сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо тоосоото-һунгуулиин суглаан болоһон байгаа. Энээн дээрэ колхозой правлениин түрүүлэгшэ Банзаракша Ласаранович Шагдуров, шалгалтын комиссиин түрүүлэгшэ Бадмажап Ендонов гэгшэд колхознигуудайнгаа урда тоосоһон байна. Һүүлээрнь колхозой счетовод Даши Будаевич Рынчинов колхознигуудай үри ба абалиин тоонуудые саарһан дээрэһээ шангаар уншаһан байгаа.

Урда тээнь колхозой орошо гарашын документнүүдые шалгажа байха үедэнь колхознигуудай тоһо абаһан тухай зуд зохидоор зохёоһон ведомостиие (колхознигуудай гар табилгатай) счетовод Рынчинов столойнгоо нэгэ һугалгын оёорһоо оролдосотойгоор уудалан гаргажа, Ендоновойнгоо хамар доогуур түлхеэдхёо һэн. Теэд Ендоновын колхознигуудта үнэн дээрээ хэды шэнээн тоһоной хубаагдаһаниие һайн мэдэхэ байһан тула тэрэ ведомостиень бусаажархиһан байха юм. Тиихэ зуураа, «колхознигууднай колхозһоо хэды шэнээн тоһо абаһанаа мартажархёод гү, үгышье һаа ведомость дээрэ бэшэгдэһэн тоонуудые уншангүйгөөр гараа табяа гэхын аргагүй. Энэ шолмошни юун худал ведомость харуулба гээшэб» гэжэ счетоводтоо һэжэг түрэбэшье, дуугайхан үнгэршэһэн байгаа. Мүн һүүлээрнь тоосоото-һунгуулиин суглаан дээрэшье абяа гараагүй.

Игэжэ, шалгалтын комиссиинхидай дуугай байдагта шалтаад, эшэхэ гайхахые мэдэхэгүй, улаан нюуртаа үһэ ургуулһан Рынчинов уһан дээрэ үрмэ тогтоомо үгөөрөө дуршэл багатай Шагдуровайнгаа толгойе һөөргэ уруугаа харашгарынь эрьюулжэрхидэг байгаа бшуу. Игээд байһан сагта Рынчиновэй хэһэн документнүүд дээрэ түрүүлэгшэ түхэреэн тамгаяа лас байса дараха, гараа гамнангүйгөөр табиха ажалтай болошоһон байба. Заримдаа счетоводтоо тамгаяа үгөөд, аймагай центр эльгээдэг, талаар ябахадаа тэрээндэ тамгаяа орхёод ошодог болоо һэн ха.

Уданшьегүй, зоргоороо ошоһон Рынчинов ниитын зөөридэ садхалдижа, шэлтэй харын хойноһоо хатардаг болобо ха. Жэлэй эхинһээ хойшо колхозой тоо мэдээншье эрхилэгдэхэеэ болибо. Һүүлэй һүүлдэ аймагай худөө ажахын ба бэлэдхэлэй управлени Рынчиновые ажалһаань сүлөөлжэ, нүхэр Никифоров гэгшые оронднь счетоводоор эльгээгээ һэн. Теэд Рынчиновэй хэжэ байһан хэрэгыень шалгажа үзэхэдэ кладовойдонь 70 килограмм тоһон, кассадань 1198 түхэриг мүнгэн дуташаба. Кладовщик Жимбэ Дугаровай нюдэниинь ехэ боложо, «би нэгэшье килограмм тоһо эдеэгүйлби» гэжэ ама алдан, гайхахын ехээр гайхаба.

Жэлэй тоосооной документнүүдые харахада колхоздоо байгааша ба аймаг ябуулааша хоёрынь тад ондоо тоонуудтай байгаа. Колхозой кассын үлэгдэлые 1198 түхэригөөр, колхоздоо колхознигуудай үгэхэ үриие 14577 түхэригөөр ехэ болгожо, счетовод Рынчиновэй ямар махинаци хэһэниинь манда мэдэгдэнэгүй. Зүгөөр энэ 14577 түхэриг мүнгэн колхознигуудай расчётно ведомость дээрэ хубаарилагдан табигдаһан байха юм. Игэжэ, колхознигууд өөһэдөөшье мэдэнэгүй, Рынчиновэй «оролдолгоор» иимэ ехэ үритэй болошоһон байна. Колхознигуудай гарнуудые худалаар табилгатай мүнгэнэй ба тоһоной ведомостьнүүдые Рынчиновэй нюдөөшье дальдирангүй, зүрхөөшье хүдэлгэнгүй хэдэг байһаниинь яһала мэдээжэ болобо. Рынчиновэй «анхарал оролдолгоор» колхозни гууд 100 граммһаа 2 килограмм хүрэтэр тоһо колхоздоо үритэй (абалитай байһан аад) болошоһон байба.

Мүнөө үедэ шэнэ счетовод шэнэ жэлэй эхинһээ хойшо хэрэгээ шэнээр хүтэлжэ байна. Тиихэдэ хуушан счетоводой хуурмаг документнүүд ба жэлэй тоосоон шкаф соогоо ласадаатай зандаа. Рынчиновэйнгээ тэлэржэ ерэхыень хүлеэжэ хэбтэһээр. Энэ хүн һарьһан эрбээхэйдэл адли үдэшэ боломсоор гэрһээ гаража архидад гээд, үдэр болоходо «үбшэлжэ», хүнжэлдөө шургашадаг юм.

Рынчиновэй хуурмаг документнүүд дээрэ колхозой түрүүлэгшэ Шагдуров, шалгалтын комиссиин түрүүлэгшэ Ендонов, кассир Иван Максимов гэгшэд гараа табилсаһан байгаа. Теэд мүнөө болоходо Ендонов Максимов хоёрынь манай табиһан гар бэшэ гэжэ арсаба. Тиихэдэ түрүүлэгшэ Шагдуров гараа ойлгонгүй табиһан байтааб гэдэг. Зүгөөр нүхэр Шагдуров колхоздоо 5138 түхэриг мүнгэ үнгэзаяанай үритэй аад, мүнөө хүрэтэр түлөөдүй.

Рынчиновэй хуурмаг документнүүдые наринаар шалгаа һаа, юу хээн гарахал байха гэжэ колхозни гууд хоорондоо хэлсэдэг. Булганшье хүнжэл, халюуншье хүнжэл, ямаршье хүнжэл Рынчиновые абархагүй, үнэн юумэн үнэн руугаа һэн хойнонь, хүнжэлынь удангүй һэхэгдэхэ бээз гэжэ һананабди.

Д. Доржиев,
Б. Мунгонов.

Арадта харша австрийска реакциин ябуулганууд

Австрийска парламентда болзорһоо урид үнгэргэгдэһэн һунгалтануудай болоһонһоо хойшо гурбан һара үнгэрбэ. Австрийска зонхилхы бүлэгүүдэй һунгалтануудые болзорһоо урид яаража үнгэргэһэн ябадал хадаа үшөө нёдондо жэлэй сентябрьда далайн саанаһаа Австриин правительствода захиран баадхагдаһан «шэнэ экономическа программа» гэдэгые бэелүүлгэтэй холбоотой байгаа гэжэ демократическа олониитые бүришье ехээр этигүүлнэ. Хэблэлэй мэдээсэһэнэй ёһоор, энэ «программа» хадаа Атлантическа агрессивнэ блогой сэрэгэй-экономическа нэмэри Австриие яаралтайгаар болгохо ябадалые хараална. Программа дотор юун түсэблэгдэнэб гэхэдэ, амгалан байдалда зорюулагдаһан һалбаринуудые бага болгожо, орон дотор сэрэгэй промышленностиие үргэдхэхэ, Атлантическа блогто хамаатай оронуудта абаашажа стратегическэ түүхэй эдые ба электроэнергиие ехээр худалдаха, сэрэгэй базануудые болон стратегическэ харгы замуудые бариха, австрийска хүлһэлмэл армиие яаралтайгаар шэнэдхэн байгуулха гэхэ мэтын хэмжээ-ябуулганууд түсэблэгдэһэн байха юм.

1953 оной намар болохоёо байгаа ээлжээтэ парламентска һунгалтанууд хүрэтэр Фигль-Шерфын правительство оронoo сэрэгэй байдалда оруулха тушаа программые арадта дуулгахаяа айһан байна. Энэ программын үргэн арадта мэдэгдээ һаань, һунгалтанууд буруу һүрэхэ байгаа. Тиимэһээ австрийска реакци мэхэ гохо гаргаһан байха юм. Тэрэ хадаа антидемократическа һунгуулиин системээр үндэһэлэн парламентда болзорһоо урид һунгалтануудые зарлаһан байна. Элдэб янзын мэхэ гохо гарган, полицейскэ терророй арга методээр, шэнэ парламентда хархис партинуудай түлөөлэгшэд олоороо һунгагдаба.

Һунгалтануудай һүүлээр фашистска хеймверийн хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэн, промышленна томо бүлэгүүдэй түлөөлэгшэ Рааб гэгшэ канцлераар томилогдобо. Раабаар толгойлогдоһон хархис правительствын байгуулагдаһые бүхы орон дотор ехэ шангаар буруушааһан байна. Раабые канцлераар, Камицые финансын министрээр томилолго хадаа хүдэлмэригүйшүүлые олошоруулха, бодото хүлһэ салингые саашадань хороохо, сэрэгэй промышленностиие хүгжөөлгэдэ австрийска экономикые хабаадуулхые хараалдаг Камицын түсэбэй хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлэгдэхэ ябадалда хүргэхэ байна гэжэ «Австрийска арадай оппозициин» хүтэлбэри тусхай мэдүүлгэ соогоо тэмдэглээ һэн.

Австрийска правительствын байгуулагдаһанһаа хойшо үнгэрһэн саг энэ мэдүүлгын үнэн зүб байһаниие харуулна. Парламентска һунгалтануудай болоһон үдэрһөө эхилээд австрийска зонхилхы бүлэгүүд арадта харша гурбан хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлбэ. Апрелиин 22-то тэдэнэр хадаа хүндэ хүшэр налогуудые ба оронoo сэрэгэй байдалда оруулха ябадалые хараалһан саг зуурын бюджедые 1953 оной һүүл болотор һунааха тухай хархис хуули парламентаар баталан абаба. Баруун Германиие зэбсэглэхын тула хүдэлмэрилжэ байһан предприятинуудта электроэнергиие үгэхөөр баригдажа байһан гидроэлектростанциин барилгые мүнгөөр хангаха зорилгоор урьһаламжа тухай хуули апрелиин 24-дэ парламент баталан абаба. Шэнэ правительствын гурбалдахи хэмжээ-ябуулгань үргэн хэрэглэлэй зүйлнүүдэй үнэ сэнгүүдэй шэнээр дээшэлэлгэдэ, налогуудай дахин ехэ бололгодо, ажалшадай ажабайдалай муудалгада хүргэһэн шиллингые девальвацилга болоно.

Рааб—Шерф—Камицын правительствын түрүүшын хэмжээ-ябуулганууд хадаа энэ правительство оронойнгоо баруун хубиие сэрэгэй байдалда оруулжа, арадта харша политикые ябуулна гэжэ харуулна. Урданайхидал мэтэ Потсдамска хэлсээе хазагайруулжа, Австриин баруун провинцинуудта стратегическэ харгы зам, казарманууд байгуулагдана, аэродромууд, сэрэгэй техникын ба һомо хэрэгсэлэй ехэ складууд баригдана.

Энээнтэй хамта, Баруун Австрида сэрэгэй промышленность бодхоогдожо байна, Штирия провинци буу зэбсэг дархалха гуламта болгогдожо байха юм. Капфенбергдэхи «Белерверке» заводууд сэрэгэй хэрэгсэлнүүдые бүтээн гаргана. Австрийска хэблэлэй мэдээсэһэнэй ёһоор гитлеровскэ эзэмдэлгын үедэ Вельсдэ (Дээдэ Австри) байгуулагдаһан авиационно заводууд һэргээн бодхоогдоһоор үнинэй болоо. Энэ хүдэлмэридэ Баруун Германиин фирмэнүүд хабаадуулагдана гэжэ «Нейс цейт» газетэ мэдээсэнэ. Һаяын сагта тэндэ мотор болон самолёт үйлэдбэрилэгдэжэ эхилхэнь.

Һаяхан австрийска промышленна бүлэгүүд шулуу нүүрһэнэй ба буладай Европейскэ нэгэдэлэй дээдэ органой дэргэдэ хододоо байха түлөөлэлгэтэ зургаан бии болгохо эрилтэтэйгээр хандаба. Энэ эрилтэтэй дашарамдуулан правительство тусхай тогтоол абаба.

Австриин хархис бүлэгүүд арадта харша үйлэ хэрэгүүдээ энээгээр хизаарланагүй, Австрийска правительство хадаа хариин гүрэнүүдтэ австрийска электростанцинуудые худалдаха түсэб арадһаа нюусаар зохёожо байна. Мүн рурска магнадуудта «немецкэ үмсын зөөри» гэдэгые бусааха тухай абяан бии. «Манчестер гардиан» гэжэ английска газетын бэшэһэнэй ёһоор, Австриин бүхы промышленностиин 40 процент Баруун Германиин пушечна корольнуудта дамжуулан үгтэхэ байна.

Фиглын правительствын үедэхидэл, Австриин баруун зононуудта хүлһэлэмэл зэбсэгтэ хүсэнүүдые байгуулхын зорилгоор ехэхэн хүдэлмэри ябуулагдана. Олон тоото тусхай бюронууд 1928—1931 онуудай армиин наһанай хүбүүдэй списогуудые бүридхэнэ. Дотоодын хэрэгүүдэй министерство урдань офицер ябагшадые бүридхэлдэ абана, тэдэнэй сэрэгэй һургуули, дайнда хабаадалга тухай болон бусад мэдээнүүдые суглуулна.

Австриин баруун зононуудта элдэб түхэлэй фашистска союзууд һэргээн бодхоогдожо байна. Тэндэ ямаршье һаадгүйгөөр «Бэеэ даагшадай союз», сэрэгэй гэмтэн Рендулицэй хүтэлбэрилдэг «Австрийска солдатска союз», «Залуу фронт» ба бусад фашистска түхэлтэй организацинууд Аденауэрта алба хэжэ байна.

Арадта харша Австриин зонхилогшо бүлэгүүдэй политика ажалшадай ажабайдалые ехээр муудуулжа, хүдэлмэригүйшүүлэй тоо жэлэй ошохо бүри олошорно. Энэ үбэл хүдэлмэригүйшүүдэй тоо 300 мянга шахуу болоһон байха юм.

Үнэ сэнгүүдэй ургалта ба ехэ налогууд ажалшадай хүндэ хүшэр байдалые бүришье гүнзэгырүүлнэ. Гансахан табан жэл дотор Австрида эдеэ хоолой болон тон шухала зүйлнүүдэй үнэ сэнгүүд таба дахин ехэ болоһон байна. Дээдэ һургуулинуудта һуралсалай түлэбэриие нэмэхэ тухай хуули баталагданхай. Энээнэй хажуугаар гэр байрын кризис хэдэн зуугаад мянган ажалшадта ехэхэн аюул зоболон ушаруулна. Хэблэлэй мэдээсэһэнэй ёһоор, Австрида мүнөө үедэ 250 мянган гэр байрагүй хүнүүд тоологдоно. Гансахан Венэдэ 55 мянган бүлэнэр байрагүйһээ боложо, парк, бомбоубежище байһан газарта, вокзалнуудаар байрална.

Ниитээрээ хүдэлмэригүйдэлгэ, ажабайдалай условинуудай хододоо муудалга, эдеэ хоолой дутагдал болон гэр байрагүйдэлгэ туберкулёзоор үбдэхэ ябадалые олошоруулна, үхэлгэ ехэдхэнэ. Хэблэлэй мэдээсэһэнэй ёһоор Линцедэ 10 мянган һурагшадта медицинскэ шалгалта хэһэнэй удаа, тэдэнэй 2 мянган шахуунь туберкулёз, ракит болон бусад үбшэнүүдээр үбдэнхэй гэжэ элирүүлэгдэбэ.

Хүшэр хүндэ материальна байдалһаа боложо, дайнай хойто тээхи үедэ Австрида нарай үхибүүдэй үхэлгэ олошороо. «Зюд-Остр-тагеспост» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор 1947 ондо 128 мянган нарайлга тэмдэглэгдэбэ. Харин 1952 ондо нарайлгын тоо 100 мянга хүрэтэр хороогдобо. Энэ оной март һарада Венэдэ мянгаад үхибүүдэй түрэһэн байгаа һаань, тэрэ һара соо тэндэ 2400 зон үхэһэн байба.

Эдэ бүхы баримтанууд хадаа Атлантическа агрессивнэ блогто Австриие оруулха ябадалда шэглүүлһэн австрийска зонхилогшо бүлэгүүдэй арадта харша ябуулгануудые харуулна. Энэ хадаа ороной экономическа интересүүдтэ ба тэрэнэй бэеэ даанхай байдалда ехэ аюул тодхор болоно. Олон тоото митингнууд болон демонстрацинууд дээрэ парламентда эльгээһэн резолюцинууд болон бэшэгүүд дотороо Австриин ажалшад хадаа зонхилогшо бүлэгүүдэй политикые буруушаана, ороной баруун зононуудые сэрэгэй байдалда оруулалга болюулхыень шангаар эринэ.

И. ПРОХОРОВ.

Хитадай компартиин байгуулагдаһаар 32 жэлэй ойн хүндэлэлдэ

ПЕКИН, июниин 29. (ТАСС). Хитадай предприятинуудай хүдэлмэришэд ба албахаагшад июлиин 1-дэ Хитадай коммунистическэ партиин 32 жэлэй ойе хахад жэлэйнгээ үйлэдбэриин программа үлүүлэн дүүргэжэ угтана. Алдарта ойн хүндэлэлдэ үйлэдбэриин мүрысөөн хаа хаанагүй үргэнөөр дэлгэрээ.

«Шицзячжуанжибао» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, Шицзячжуан городой гүрэнэй промышленна 9 предприятинууд хахад жэлэй үйлэдбэриин түсэбүүдые болзорһоонь урид дүүргэбэ.

Хитадай компартиин 32 жэлэй ойн хүндэлэлдэ Уантонско түмэрзамай управленидэ дэлгэрһэн үйлэдбэриин мүрысөөнэй үргэн далайса тухай «Синьхунаньбао» газетэ бэшэнэ.

Тайюаньдахи машина бүтээлгын заводой хүдэлмэришэдэй коллектив Хитадай компартиин 32 жэлэй ойн хүндэлэлдэ июнь һарынгаа даалгабарине болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн уялга абаһан юм гэжэ «Шаньсижибао» газетэ бэшэбэ. Олохон бригаданууд июниин түсэбүүдые үлүүлэн дүүргэбэ.

Чанчуньска саарһанай фабрикын коллектив хахад жэлэй түсэбые болзорһоо 11 үдэр урид дүүргэбэ гэжэ «Чанчуньсиньбао» газетэ мэдээсэбэ. Зүүн-Хойто машина бүтээлгын заводой хүдэлмэришэд хэдэн түрүү методүүдые, тусгаарлабал графигай ёһоор жэгдэ һайнаар хүдэлмэрилхэ метод үйлэдбэрилгэдэ нэбтэрүүлээд, хахад жэлэйнгээ программые июниин 14 хүрэтэр дүүргэбэ.

«Синьвэньжибао» газетэ хахад жэлэй үйлэдбэриин түсэбые үлүүлэн дүүргэһэн «Синьху» гэжэ гүрэнэй металлургическа заводой хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадай коллективэй ажалай илалта тухай мэдээсэнэ. Булад зүйлнүүдые үйлэдхэбэрилхэ түсэб июниин 14 хүрэтэр 112,8 процент, мөөрэнүүдые шудхаха түсэб — 107 процент, шэрэм хайлуулха түсэб — 104,2 процент дүүргэгдээ.

Заводой хүдэлмэришэд продукциин шанар дээшэлүүлхэ хэрэгтэ ехэ амжалтануудые туйлаба.

Хитад арад коммунистическэ партиингаа 32 жэлэй ойе тэмдэглэнэ

ПЕКИН, июлиин 1. (ТАСС). Хитадай коммунистическэ партиин байгуулагдаһаар 32 жэлэй ой мүнөөдэр гүйсэбэ. Энэ гайхамшагта үдэрые үйлэдбэриин амжалтануудаар хүдэлмэришэдэй тэмдэглэһэн тухай Хитадай хэблэл мэдээсэнэ. Пекинэй ба тэрэ шадарай газарнуудай промышленна олон предприятинуудай—Шицзиншаньска электростанциин Чаньсиньдяньска паровозо-вагон заһабарилгын заводой, Чэнцзэгэй нүүрһэнэй шахтануудай, Хойто-Хитадай хүдөө ажахын машина бүтээлгын заводой, машина байгуулгын заводой бусад предприятинуудай коллективүүд Хитадай коммунистическэ партиин алдарта ойн хүндэлэлдэ үйлэдбэриин мүрысөө хэхэ зуураа, хахад жэлэй даалгабарие үлүүлэн дүүргээ гэжэ «Бэйцзинжибао» газетэ бэшэнэ.

Хитадай түмэр замшад Хитадай коммунистическэ партиин 32 жэлэй ойе ехэ амжалтануудаар тэмдэглэжэ байна. «Женьминьтедао» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, орон дотор алдаршаһан Ли Си-куй түрүүтэй поезднуудые эмхидхэгшэдэй бригада поезднуудые бүридүүлхэ талаар нормоор тогтоогдоһон сагые 30 процентээр, поезднуудые һалгааха сагые 35 процентээр хорооһон байна. Фынтай гэжэ паровозно депогой Мао-Цзэ-дунай нэрэмжэтэ локомотивай паровозно бригада мүрысөөнэй үедэ түлишэ ба материалнуудые алмаха талаар абаһан уялгаяа 50 процентээр үлүүлэн дүүргээ.

„Ажалай геройн“ хүндэтэ нэрээргэ Вальтер Ульбрихтдэ олгогдобо

БЕРЛИН, июниин 30. (ТАСС). АДН агентство Германска Демократическа Республикын президентын канцеляриин мэдээсэл дамжуулба. Президент Вильгельм Пик «Республикын амгалан ажахые байгуулха хэрэгтэ, эб найрамдал сахиха ба хангаха хэрэгтэ, единэ демократическа Германиие байгуулха хэрэгтэ элитэ ехэ габьяануудые гаргаһанайнь түлөө «Ажалай геройн» хүндэтэ нэрээргые ГДР-гэй министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын орлогшо Вальтер Ульбрихтдэ 1953 оной июниин 30-да 60 наһанайнь ой гүйсэһэнтэй дашарамдуулан олгобо гэжэ тэрэ мэдээсэл соо хэлэгдэнэ.

КОРЕЙДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛ

ПХЕНЬЯН, июлиин 2. (ТАСС). Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани мүнөөдэр иигэжэ мэдээсэбэ:

Үнгэрһэн үдэрэй турша дотор Арадай армиин ба Хитадай арадай һайндуратанай частьнууд Хагамненай райондо ба Пенамдонһоо баруун урдуур нютагай шанартай байлдаануудые хэбэ. 30 гаран самолёдуудаар ба хэдэн арбаад танкнуудаар дэмжэгдэн, дайсанай полк хатуу шанга байлдаа 6 дахин хэбэ. Гэбэшье, дайсан ехэ гээлтэ хоролтодо орожо, тэрэнэй бүхы добтолгонуудынь гэдэргээ сохигдоо.

Мүнөөдэр Арадай армиин зенитнэ частьнууд ба дайсанай самолёдуудые агнан буудагшад дайсанай 3 самолёт унагаажа, 5 самолёдыень гэмтээбэ.

Чжоу Энь-лай уулзалга хэбэ

ПЕКИН, июлиин 2. (ТАСС). Чжоу Энь-лай Хитадай залуушуулай шэнэ-демократическа союзай Бүхэхитадай съездын хоёрдохи съездын заседанинуудта хабаадахын тула ерэһэн гадаадын залуушуулай делегацинуудай хүндэлэлдэ уулзалга хэбэ гэжэ Синьхуа агентство дамжуулна. Уулзалга дээрэ ВЛКСМ-эй делегациин гэшүүд. Корейн, Вьетнамай, Польшын, Чехословакиин, Германска Демократическа Республикын, Болгариин, Монголой, Японийн, Индонезиин, Италиин, Франциин, Англиин ба Австралиин делегадууд байлсаба.

Г. Димитровэй наһа бараһаар 4 жэлэй ой

Софида шаналал дурасхаалай митинг болобо

СОФИ, июлиин 2. (ТАСС). Георгий Димитровэй наһа бараһаар дүрбэн жэлэй ойтой дашарамдуулан, Арадай театрта мүнөөдэр Софиин ажалшадай шаналал дурасхаалай суглаан болобо.

Вылко Червенков түрүүтэй Болгарска коммунистическэ партиин, правительствын хүтэлбэрилэгшэд, мүн ороной олониитын элитэ ехэ ажал-ябуулагшад үдэшын 7 часта президиумдэ һууба.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитет хүндэтэ президиумдэ нэрьемэ альгаташалган доро һунгагдаба.

Суглаан хадаа Георгий Димитровэй дурасхаалда хүл дээрээ бодоһон ба нэгэ минута дуугай байжа ёһолон хүндэлһэн байна.

БКП-гэй ЦК-гэй политбюрогой гэшүүн ба Болгариин министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын орлогшо Антон Югов Георгий Димитровэй наһа бараһаар 4 жэлэй ой тухай элидхэл хэбэ.

Софида Георгий Димитровэй Мавзолейн дэргэдэ веногууд табигдаа

СОФИ, июлиин 2. (ТАСС). Болгарска телеграфна агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, министрнүүдэй соведэй түрүүлэгшэ ба БКП-гэй ЦК-гэй генеральна секретарь Вылко Червенков түрүүтэй министрнүүдэй соведэй ба Болгарска коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй гэшүүд Георгий Димитровэй мавзолейн дэргэдэ веногуудые табиба.

Берлиндэхи хорото аашые Боннско засагаархидай эмхидхэһэнэй шэнэ баримтанууд

АДН АГЕНТСТВЫН МЭДЭЭСЭЛ

БЕРЛИН, июлиин 1. (ТАСС). АДН агентство Боннһоо мэдээсэл дамжуулба. Берлинэй демократическа сектортэ болоһон фашистска хорото аашануудай урда тээ, ямар национальностьда хамаатай байһаниинь мэдэгдэхэгүй самолёт Франкфурт-на-Майндахи аэропортһоо Баруун Берлин руу ниидэбэ, тэрэ самолёдто фашистска «немецкэ залуушуулай союзай» һайнаар һургагдаһан ба «онсо найдабаритай» гэшүүдэй бүлэг һуужа ябаба.

Боннско министр Кайзерай эльгээһэн энэ бүлэг тухай тодорхой зүйлнүүд үшөө мэдээжэ болоогүй. гэбэшье, энэ баримтые иоухын тула бүхы һэдэлгэнүүдэй хэгдэһэн болобошье, энэнь Бонндо мэдээжэ болоо гэжэ мэдээсэл соонь хэлэгдэнэ.

Энээнэй һүүлээр уданшьегүй Бундестагай хэдэн олон депутадууд, аденауэровскэ коалициин партинуудай гэшүүд американска армиин самолёдоор Баруун Берлин руу ниидэбэ гэжэ тус агентство «Немецкэ партиин» хэблэлэй абаһан мэдээсэлые дам дамжуулна.

Фашистска алууршадай энэ тусхай бүлэг ба эдээндэ адли бусад провокаторнууд 1951 онһоо эхилээд Баварида, американска сэрэгэй һуралсалай талмайда, бандитска аашануудта һуралсаһан байна гэжэ агентство тэрэшэлэн мэдээсэнэ. Энэ баримта хадаа 1953 оной февральда Германиин социал-демократическа партиин правлениин заседани дээрэ соносхогдоһон дурасхаалта иимэ запискаһаа мэдээжэ болобо: «ИКС үдэртэ» «Немецкэ залуушуулай союзай» гэшүүдэй ябуулганууд тухай хүтэлбэрилхы директивүүдые «Немецкэ залуушуулай союз» гэжэ организациин, «Техническэ албан» гэдэгэй хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэн эсэсовец Рихард Топпо гэдэг зохёоһон байгаа. Тэрэ хадаа юрэнхыдөө Хельге-Шторк гэжэ худал нэрэтэй байһан юм.

Францида советскэ хүгжэмшэд концертнүүдые харуулна

ПАРИЖ, июлиин 1. (ТАСС). Маргарита Лонгын ба Жак Тибогой нэрэмжэтэ скрипачуудай ба пианистнуудай уласхоорондын конкурсда илаһан советскэ хүгжэмшэд Н. Школьникова ба Е. Малинин гэгшэд «Франци—СССР» ассоциациин уряалаар июниин 29-дэ Бордо ошожо, үсэгэлдэр тэндэ концерт харуулаа. Сугларһан хүнүүд советскэ хүгжэмшэдэй гайхамшагта бэлиг шадабарие ехээр магтаба. Хүнүүд театрын харалгын зал соо дүүрэн сугларһан байгаа.

Бордогой муниципальна совет Н. Школьниковагай ба Е. Малининай хүндэлэлдэ уулзалга хэбэ. Францида советскэ хүгжэмшэдэй ерээд байһан ябадал «хоёр арадуудай хоорондохи хани барисаанай ба харилсан ойлголсолгын түг мүн» гэжэ «Франци—СССР» ассоциациин нютагай организациин хүтэлбэрилэгшэ, уулзалга дээрэ үгэ хэлэхэ зуураа, тэмдэглэбэ.

Мүнөөдэр советскэ хүгжэмшэд Д. Ойстрах ба Л. Оборин гэгшэд «Франци—СССР» ассоциациин уряалаар Лилль руу мордобо. Тэдэнэр тэндэ концерт харуулха байна.

Венгридэ үргэн хэрэглэлэй эд бараанай сэнгүүд хүнгэрөө

БУДАПЕШТ, июлиин 1. (ТАСС). Венгерскэ Арадай Республикын дотоодын худалдаа наймаанай министерство үргэн хэрэглэлэй зарим эд бараанай сэнгүүдэй ехээр химдаруулагдаһан тухай мүнөөдэр мэдээсэбэ. Тусгаарлабал, оёгдомол хубсаһанай, бүдэй, гуталай, дотор хубсаһанай., арһаар оёһон зүйлнүүдэй сэнгүүд химдаруулагдаа.

США-гэй ба Ли Сын Манай хоорондохи хэлсээнүүд тухай Синьхуа агентствын мэдээсэл

ПЕКИН, (ТАСС). Синьхуа агентствын тусхай корреспондент Цзян Нань июниин 28-да Кэсонһоо иигэжэ дамжуулба: хоорондын аюулгүй байдалай пакт гэдэгые баталха тушаа Холбоото Штадуудай ба Ли Сын Манай хоорондохи нюуса хэлсээнүүд дүүрэхэ дүтэлөө гэжэ бүхы баримтанууд гэршэлнэ.

Ли Сын Маниие дура зоргоорнь табиһан американска энэ хараа бодол тон аюултай юм гэжэ Синьхуа агентствын корреспондент заана. Энэ аюулые мүнөө тон тодорхойгоор хаража болохо байна.

Улан-Удын мяханай комбинадта

МИЛЛИОН ТҮХЭРИГЭЙ АЛМАЛТА

Комбинадай консервын заводой коллектив үйлэдбэриингөө резервые хүсэд ашаглахын тула комплексно хэмжээ-ябуулга үнгэргэжэ, жэл соо 1 миллион түхэриг алмаха гэһэн уялга абаба.

Тус коллективэй үүсхэлые бүхы цехүүд һайшаан дэмжээд, үйлэдбэриингөө резервые хүсэд ашаглахын тула социалистическэ мүрысөөндэ оролсоо.

Жэшээлхэдэ, мал үүсэлэлгын цех 9 хэмжээ-ябуулга үнгэргэхэ гэжэ шиидэбэ. Энэнь 320 мянга гаран түхэригэй алмалта үгэхэ байна. Тэрэшэлэн өөхэнэй цехын коллектив хайлуулагдамал өөхэнэй гарасые ба шанарыень дээшэлүүлжэ ба яһанай шүлэ хэрэглэн сабуу үйлэдбэрилжэ, 270 мянган түхэригэй алмалта хэхэ гэһэн уялга абаба. Эдэ түрүү цехүүдэй жэшээгээр бусадшье цехүүд хүдэлмэрилжэ захалаа.

ҮШӨӨ НЭГЭ ЖЭЛЭЙ ТҮСЭБ

Үргэн хэрэглэлэй эд бараа үйлэдбэрилхэ талаар жестяно-баночна цехын коллектив жэлэйнгээ түсэб комбинат соогоо бараһаа урид дүүргэбэ.

Энэ цехын коллектив жэлэй эсэс болотор үшөө нэгэ жэлэй даалгабари дүүргэхэ уялга абаа.

50 МЯНГАН КИЛОМЕТР ЗАҺАБАРИГҮЙГӨӨР ЯБАБА

Комбинадай автогаражай шофёрнууд автомашинын заһабари хоорондын ябасые ехэдхэхэ, тэрэнэй ашаа шэрэхэ шадалыень гүйсэд ашаглаха ба покрышкаяа гамтайгаар хэрэглэхэ гэһэн уялгануудые абаһан юм. Мүнөө энэ гаражай шофёрнууд абаһан уялгануудаа амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна.

Шофёр нүхэр Козлов мүрысөөндэ эрхим жэшээ харуулба. Энэ нүхэр даажа абаһан машинаяа заһабарилгада оруулангүй 50 мянган километр ябуулаад байна.

ХҮДЭЛМЭРИШЭД ҺАЙНААР АМАРНА

Мяханай комбинадай хүтэлбэрилэгшэд хүдэлмэрилэгшэдэй элүүрые хамгаалха хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулна. Энэ жэлдэ комбинадай олохон хүдэлмэришэд курорт ба амаралтын газарнуудта ошожо амарба. Жэшээлхэдэ, энэ жэлэй түрүүшын хахадта 27 хүн курортдо, 100 гаран хүн амаралтын газарнуудта ошожо ерээ.

ШЭНЭ БАРИЛГАНУУД

Мүнөө комбинат дотор барилгын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдажа байна. Энэ жэлдэ компрессорнэ шэнэ цех, консервэ хадагалха склад ба холодильник ашаглалгада оруулагдаха. Мүн механическа ба амһартын цехүүд шэнэдхэгдэн заһабарилагдажа байна.

110 хүүгэдэй байха нэмэлтэ ясли, 12 квартиратай хоёр дабхар хоёр гэр баригдажа дүүрүүтэй байна.

Н. Святогор.

Дүүргэлтын вечер болобо

Ториин аймагай Доодо-Тори тосхондо 1951—52 оной һуралсалай жэлэй эхиндэ дунда һургуули нээгдэһэн юм. Үнгэрэгшэ жэл энэ һургуулиие хамта 13 һурагшад дүүргэжэ гараа. 1952—53 оной һуралсалай жэлдэ энэ һургуулиин 10-дахи классta хамта 19 хүн һуража, булта гүрэнэй экзаменда хабаадуулагдаха болоһон юм.

Гүрэнэй экзамениие эдэнэрэй муу бэшээр барижа гараһанай дашарамда июниин 23-да дүүргэлтын вечер болобо. Энэ вечертэ һургуулиин директор нүхэр Е. М. Баранников үгэ хэлэхэ зуураа, 10-дахи класс дүүргэгшэдые халуунаар амаршалба. Директорэй үгэ хэлэһэнэй һүүлээр дунда һургуули дүүргэгшэдтэ болобосоролой аттестат барюулагдаа. Удаань һурагшад Анатолий Лөмухин, Шараб Доржиев гэгшэд үгэ хэлэжэ, Коммунистическэ партида, Советскэ правительствода, эрдэм заалгаһан багшанартаа баясхалан хүргэбэ.

Д. Найданов.

Баунтын аймагай центр—Богдарино тосхон.

М. Минеевэй фото-этюд.

100 шэнэ мэргэжэлтэд

Улан-Удын ажалай резервын № 13 ФЗО-гэй һургуули 100 эдир мэргэжэлтэдые һаяхан гаргаба. Тэрэ тоодо 40 тракторист, 20 шофёр ба нүүдэл электростанциин 20 механигууд һургуулиие дүүргэжэ гараа.

Тэдэнэр үзэһэн материалнуудаа һайнаар ойлгоһоноо гүрэнэй шалгалтын комиссида харуулжа, бултадаа өөһэд өөһэдынгөө мэргэжэлэй үнэмшэлгэнүүдые абаһан байна. Дүршэл ехэтэй механик Андрей Анисимович Дульскиин хүтэлбэрилдэг нүүдэл электростанциин механигуудай группын һурагшад шалгалта дээрэ гансал «эрхим» ба «һайн» гэһэн сэгнэлтэнүүдые абаһан байна. Мүн Владислав Никифорович Воронинoй хүтэлбэрилдэг шофёрнуудай группа баһал үзэһэн материалнуудаа һайнаар шудалһанаа харуулаа. Эдэ бүгэдэ ФЗО-гэй һургуулиин хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй залуу мэргэжэлтэдые бэлэдхэхэ хэрэгтэ харюусалгатайгаар хандаһаниие гэршэлнэ.

Мүнөө залуу мэргэжэлтэд республикын леспромхозуудта ошоод амжалтатайгаар ажаллажа байна.

Энээнһээ урдахи жэлнүүдтэ ФЗО-гэй һургуули мэргэжэлтэдые жэл соо нэгэ удаа гаргадаг байгаа һаа, харин энэ жэлдэ шофёрнууд, трактористнуудай мэргэжэл шудалха дуратай 100 гаран эдир һурагшадые хоёрдохёо суглуулаад һургажа байна.

Һурагшадай үзэһэн материалаа гүнзэгыгөөр шудалха услови эндэ гүйсэд байгуулагданхай. Эндэ тракторай, автомашинын, нүүдэл электростанциин түхеэрэлгэнүүд бии. Мүн үзэһэн материалтайнь дашарамдуулагдажа научно-популярно кинокартинанууд неделидэ нэгэ удаа харуулагдана.

Һурагшадые хүмүүжүүлэгшэ К. Т. Какоулин һурагшадай волейбольно 6, футбольно 2 командануудые бүридхөөд, элдэб мүрысөөнүүдые үнгэргэжэ, тэдэнэй амаралтые ашатай туһатайгаар эмхидхэнэ. Гадна, шатар, даам, биллиард болон спортивна бусад хэрэгсэлнүүд эндэ бии.

Р. Жигжитов.

Ашаг ехэтэй һалбари

Курумканай аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоз 10 мянга үлүүтэй хонитой юм. Энэ колхоз мүнөө 8 тонно шахуу нооһо түсэбһөө гадуур гүрэндэ тушаагаа. Мүн тэрэшэлэн хони үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэб дүүргээд, мянга шахуу толгой хонидые наймаалхаар хараална. Тиихэдээ хонин һүрэгһөө жэл соо колхоз хахад миллионһоо доошобэшэ мүнгэн доход оруулха байна.

С. Тараскин.

Редакторай орлогшо Д. Л. ЛОБСАНОВ.

Мүнөөдэр КИНО ТЕАТРНУУДТА

«ПРОГРЕСС» кинотеатрта — «Пекарь Императора» (12, 14, 16, 18, 20 ба 22 ч.), «В одном универмаге» (23 ч. 30 м.).

«ЭРДЭМ» кинотеатра — «Гибель ор... ла» (11 ч. ба 13 ч.), «Подруги» (15, 17 ба 21 ч.), «Последний раунд» (19 ба 23 ч.).

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, Ленина 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора — 7-85, отв. секретаря—3-23. Отделов: партийной жизни, сельского хозяйства — 10-17, пропаганды и переводов— 6-84, культуры и быта, промышленности— 4-52, мест. информации и писем—11-05. Для междугородных переговоров— 16.

Н—00571. Типография Управления по делам полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР.